

MAGYAR L

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **szent László Nyomda R-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárlás Elemér**

A királyi rendeletek szövege a „Nemzeti Ujjászületés Arcvonala“ igazgatóságának és legfőbb nemzeti tanácsának kinevezéséről

A kinevezettek teljes névsora

Vasárnapi számunk már részletes közlést hozott arról, hogy a „Nemzeti Ujjászületés Arcvonala“ vezetőségének megalakítására milyen királyi kinevezések történtek, illetve a vezető testület tagjai létszámát egy újabb királyi törvényrendelet hogyan módosította. Ezúttal közöljük teljes alakszerűséggel azokat a szövegeket is, amelyek útján két királyi törvényrendelet tudtadta a kinevezéseket.

Ime az illető okmányok.

MI, II. KÁROLY

Isten kegyelméből és a nemzet akaratából
Románia királya

mindenkinek a jelenben és jövőben egészségét
Tekintetbe véve a 185—1939. számú minisztertanácsi előterjesztést,

az alkotmány 46-ik szakasza és a „Nemzeti Ujjászületés Arcvonala“ létesítéséről szóló 1939. január 1-ei szabályzat 10., 11 és 12. szakaszai alapján

elhatároztuk és elhatározzuk:

1. szakasz. Kinevezetnek a „Nemzeti Ujjászületés Arcvonala Igazgatósága“ tagjaivá kétévi időtartamra:

A földművelő és kézműves foglalkozásuk részére:

Calinescu Armand, Flondor Gheorghe, Gherman Eftimie, Jebeleanu Ion, Ionescu-Sisesti G., Serban Mihail, Sescioreanu Constantin.

A kereskedelmi és ipari foglalkozásuk részére:

Andrei Petre, Cancicov Mircea, Cazacliu Grigore, Ghelmegeanu Mihai, Hatigeanu Iuliu, Iamandi Victor, Ralea Mihail.

2. szakasz. Kinevezetnek a „Nemzeti Ujjászületés Arcvonala Legfőbb Nemzeti Tanácsa tagjaivá 2 évi időre:

Földművelés és kétkézi munka részére: Alimanisteanu, Alimanisteanu Virgil, Apostoleanu Gh., Axinte Jon, Bernau Petre, Budurescu N.,

Calinescu Armand, Cristi Vladimir, Cornateanu Nicolae, Duca Grigore, Dunca Eugen, Flondor Gheorghe, Flueraş Ion, Garofild Constantin, Giurescu Constantin, Gherman Eftimie, Ghitescu Stan, Grigorovici Gheorghe, Hagi Anton Emanoil, Ionescu Sisesti Gh., Ion Jacob, Jebeleanu Ion, Macavei Andrei, Maglasu Lazar, Marian Ion, Marza Simion, Mihaila Petre, Pana Aurel, Padian Alexandru, Racoti Filip, Raducanu Ion, Rautu Dumitru, Sescioreanu Constantin, Serban Mihail, Stoianovici Nicolae, Stroia Gheorghe, Zamfirescu Constantin, Zipa Teodor és Popa Acim.

Az ipar és kereskedelem részére: Anghalescu Conostantin, Balanescu-Rozetti Ion, Besa Eugen, Boldea Romul, Bujoiu Ion, Bursan Constantin, Carp Grigore, Comsa Jonel, Conostantinescu-Mitita, Conostantinescu M. mérnök, Greceanu Gheorghe, Dana Sever, Dinopol Gheorghe, Ene Ernest, Enescu I. D., Gafencu Grigore, Gheorghiu Gheorghe, Gigurtu Ion, Jercan Nerva dr, Malaxa Nicolae, Marinescu Ion, Martalogu Ion, Maxim Nicolae, Maciornita D., Neagu Alexandru, Romano Al, Savu Eugen, Slavescu Victor, Tatarenau Constantin, Tatarescu Emanoil, Tilea Viorel, Vlad Aurel és Valcovici Victor.

Az értelmiségi foglalkozások részére: Alexianu Gh., Andrei Petre, Asnavorian H., Banu Gh., dr Baran Coriolan, Blaga Lucian, Bledie Vasile, Bentoiu Aurelian, Brudariu Adrian, Cancicov Mircea, Cantacuzino M. G. építész, Cazac Liu Grigore, Dragomir Silviu, Ghelmegeanu Mihail, Hatigeanu Iuliu, Herescu Nicolae, Hodos Alex, Hortomei Nicolae, dr Iamandi Victor, Jinga Victor, Ionescu Traian, Matei Ioan, dr Molovanu Iuliu, dr Negus Aurél, Nicoara Eugen dr, Nistor Joan dr, Nitescu Voicu dr, Ottescu Nicolae, Pannica Gheorghe, Patruleti Radu, Sadoveanu Marin Ion, Simian Dinu, Soridon Leon, Strat Gh., Suci Ion, Tataru Coriolan, Titeanu Eugen, Toni V., Teodorescu Anibal, Vantu Don, Vantu Gheorghe és Zigre Nicolae.

3. szakasz. A jelen dekrétum végrehajtásával a minisztertanács elnökét bízuk meg.
Kelt Bucurestiben, 1939. I. 20-án.

KÁROLY.

A minisztertanács elnöke: *Miron.*

Királyi törvényrendelet a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal vezértitkárainak kinevezéséről

MI, II. KÁROLY

Isten kegyelméből és a nemzet akaratából
Románia királya

mindenkinek a jelenben és jövőben egészségét
Tekintetbe véve a 186—1939. számú minisztertanácsi jegyzőkönyvet,

az alkotmány 46. szakasza alapján,
elhatároztuk és elhatározzuk:

1. szakasz. Két évi időtartamra a „Nemzeti Ujjászületési Arcvonal“ vezértitkáraivá nevezük ki:

N. Cornateanu tanárt a földművelő és kézműves foglalkozásuk részére.

Silviu Dragomir tanárt az értelmiségi foglalkozásuk részére;

Victor Valcovici tanárt az ipari és kereskedelmi foglalkozásuk részére.

2. szakasz. A minisztertanács elnöke megbíztatik e törvényrendelet végrehajtásával.
Kelt Bucurestiben, 1939. I. 20-án.

KÁROLY.

A minisztertanács elnöke: *Miron.*

Breiz Atao

(S. I.) — A párizsi nagy lapok egyetlen sort sem írtak arról a pörről, mely a múlt hónapban zajlott le Rennes-ben, a bretonok lakta vidék központjában. Nem emlékeztek meg erről az eseményről sem a jobb, sem a baloldali lapok, talán ez az egyetlen pont, melyben teljes az egyetértés közöttük. Még arra sem méltatták a pörrt, — melyről most szó van — hogy nevétségessé tegyék és mulassanak rajta. Ez pedig nagy dolog, ha francia lapokról van szó.

A breton nemzeti pártnak, a Parti National Breton-nak és hivatalos lapjának a Breiz Atao-nak (a Bretonföld hangja) vezetői állottak a bíróság előtt. A vád ellenük az volt, hogy a franciaellenes magatartást tanúsítanak mert a breton nép nemzeti önállóságát követelik és annak érdekében politikai tevékenységet fejtenek ki. A perbevonat vezetők egyáltalán nem tagadták a cselekményeket, melyekre a vád felépült. A pert ellenkezésképpen arra használták fel, hogy a maguk igazát minél hangosabban hirdessék. A beszédek, melyekben a bíróság előtt nemzeti programjukat hirdették, nagy lelkesedést váltottak ki a zsúfolt teremben, mert azt pártbíveik töltötték meg. A falakon túl azonban nem jutottak el szavaik, bár a nagy francia forradalomnak szabadságeszméitől kérték kölcsön szárnyaikat: a francia sajtó, mely ugyanezeket az eszméket hirdeti, nem vett azokról tudomást és konokul hallgatott.

Ez elég különös és meglepő. Nemesak azért, mert ez a Rennes-i tárgyalás mégis csak esemény volt, külsőleg is. A bírósági épületet rendőr-kordon vette körül, nehogy a tárgyalás tüntetéssé alakuljon át. Amikor pedig annak végétével az összegyűlt pártbíveik az épület előtt tényleg tüntetni kezdtek, a tömeget karhatalom oszlatta szét.

Különös azonban a sajonak ez a hallgatása még inkább azért, mert a nagy francia egységnek kézzelfogható valósága mellett, ez a breton-kérdés mindenképpen eltörlőd. Akármennyire megakadt is a francia népszaporodás, harminchat millió vitathatatlan franciával szemben mindössze egy millió ember áll, aki legalább nyelvében és népszokásaiban breton szeretne lenni. Azután meg ez a mozgalom semmiesetre sem államellenes. Ha akadnak is soraikban rajongók, kik önálló breton államról álmodoznak, a mozgalom híveinek túlnyomóan nagy többsége nem hagy kétséget az iránt, hogy törekvéseinek végső célja a breton nép kulturális és szociális egyenjogósítása, a breton nyelv tanításának szabadsága és semmi több.

Hogy valóban nem akarnak többet, azt napról-napra bizonyítják lapjaik és mindaz, amit e törekvések érdekében cselekszenek.

A lapok aláírásokat gyűjtenek a breton nyelv tanítására érdekében, a vezetők pedig emlékiratokat szerkesztenek, melyekben ugyanezzel a céllal ostromolják a kormányt és a breton megyék képviselőit. Kulturális ünnepeket rendeznek, melyeken ősi breton szokásokat ápolnak. Mindezt pedig javarészt franciául teszik, mert bretonul nem igen tudnak. Ez a nyelv különben sem alkalmas még nagyon arra, hogy magasabbrendű szellemi harcok fegyvere legyen. Az egyik legfőbb cél

Épen az, hogy alkalmassá tegyék erre is az ősi ídiomát.

Ezt a breton mozgalmat néhány emberrel ezelőtt konzervatív szellemű nacionalista férfiak indították el útjára. Ez eléggé természetes is, mert hiszen a konzervatív életfelfogás ragaszkodást jelent a múlthoz. Támogatták a mozgalmat az egyház szolgái. Ezt nyilván nemcsak annak az eszménynek parancsára tették, melynek életüket szentelték, hanem azért is, mert ők állottak a breton néphez a legközelebb, ők látták a legjobban, hogy mit jelent népiük számára, ha anyanyelvét nem formálhatja ki a szellemi emelkedés és társadalmi boldogulás legfontosabb eszközevé. Amennyit segített ez a papi támogatás a breton nyelv érvényesülésének, ugyanannyit ártott is. Ártott különösen abban a korban, amikor minden egyházi kapcsolat gyanút és gyűlölködést ébresztett a hatalom uraiban. A breton mozgalmat elintézték azzal, hogy az papi mesterkedésnél nem egyéb. Hosszú évtizedeken keresztül pedig ez elég volt Franciaországban ahhoz, hogy a legszebb mozgalom hitelét elveszítsék és népszerűségét, megrontsák a francia nyilvánosság előtt.

Utóbb azonban baloldali férfiak is kezdtek belátni, hogy a breton mozgalomnak akkor is köze van a szabadság nagy eszményéhez, ha eddig történetesen az egyszerű nép egyszerű papjai voltak is egyedül azok, akik azt megértették és méltányolták.

Igy a szélső baloldalnak a táborából került ki az a tanító, aki öt esztendővel ezelőtt tanügyi szaklapot indított a breton nyelv tanítási szabadságának érdekében.

Egyik beszédében ezt mondta kartársai előtt: „Ahoz, hogy ez a nép jobban megértse az életet, jobban meglássa jogait ennek az életnek szépségeihez, elkerülhetetlenül szükséges, hogy a saját anyanyelvén tanítsuk...”

Tanügyi szaklapjának, mely az Ar Falz nevet viseli, ez lett a programja. „Minden sor, — hirdeti ez a lap — melyet a breton nyelv szabadságának érdekében leírunk, ennek a népnek igazi és tulajdonképeni érdekeit szolgálja, mert szellemi emelkedésnek és azon keresztül gazdasági és szociális boldogulásának útjait egyengeti”.

Érdekes, hogy ez a tanító nem breton, hanem francia.

Mi lehet az oka annak, hogy ez a példa elszigetelt jelenség és ez az ártatlan szellemi mozgalom oly kevés megértést talál általában francia oldalon? Éppen francia részről, hol a szabadság eszményei oly általános megbecsülésben részesülnek, ezekért az eszményekért pedig oly nagy áldozatokat hoznak?

Olyan jelenség ez, melyet nehéz megérteni. Ha csak az nem magyarázza, hogy az elmúlt évszázad alatt a francia szabadságeszmények összeolvadtak a liberalista világszemlélet gazdasági és politikai valóságaival. Anélkül, hogy azt maguk a franciák észrevették volna. Ezek a valóságok pedig — jól tudjuk — a régi eszményeknek csak a formáit hordozzák, e formák mögött az a valóság, hogy a szabad versenyben mindig az erősebb győz. Az pedig nyilvánvaló, hogy harminchat millió francia

erősebb és több mit egy millió breton: a két nyelv versenyéhez tehát, a bretonnak vereséget kell szenvednie.

A távoli szemlélő úgy látja, hogy ez a győzelem többet árt a francia nép szabadságkedvelő hírének, mint amennyit használ a francia kormányzati egységnek. Ugy kell lennie, hogy a franciák ezt csak azért nem látják, mert túlságosan közel van hozzájuk ez a kérdés. Az idők azonban meghozzák azt is, hogy az emberek nemcsak a mások hibáit és gyarlóságait látják meg, hanem lassanként rájönnek a magukéira is.

Párizsból jelentik: Bonnet külügyminiszter vasárnap délután felkereste Daladier miniszterelnököt s közölte vele a külügyminiszteriumhoz érkezett legújabb táviratokat a spanyol nemzetek győzelmes előhaladásáról. A két államférfi tanácskozása háromnegyed óráig tartott.

A spanyol nemzetiek délen és nyugaton 25 kilométernyi közelségbe jutottak Barcelonához

Athaladtak az erődvonalon, s délen már a külvárosokban vannak. — Azana spanyol köztársasági elnök elmenekült

Bilbaoból jelentik: A nemzeti csapatok szombaton és vasárnap folytatták győzelmes előnyomulásukat. Az újabb harcok során elfogták a vörösek 24-ik zászlóaljának egész vezérkarát. Továbbá rengeteg hadianyagot, tankokat és muniókat zsákmányoltak. Hét köztársasági repülőgép is a nemzetiek fogságába került.

Barcelonát több ízben bombázták a nemzeti repülők. A bombázások következtében 40 ember halt meg, míg 73-an megsebesültek Barcelona védelmi körében.

Salamancából jelentik: A Barcelona felé előhaladó nemzeti csapatok délről és nyugatról 25 kilométernyire jutottak a katalán fővárosához. Tullhaladtak az itten épített erődvonalakat. A nemzeti hadsereg délről támadó jobb szárnya a tengerparton elfoglalta Sidges nevű kis kikötővárost, s már Barcelona külvárosaihoz érkezett.

A Generalidad parancsára Barcelonában az összes lakosságot kirendelték, hogy a város körül és a városban belül fedezékeket ásson. A hadiközmunkára a nőket és gyermekeket is kivezényelték.

Azana spanyol köztársasági elnök elhagyta Barcelonát és ismeretlen helyre távozott. A Negrin-kormány minden előkészületet megtett, hogy Barcelonából Valenciába átköltözzék. Barcelonát előzőlötték a harcokról menekülő katonák.

A nemzeti csapatok főhadiszállása közli, hogy a francia határállomásokról megindultak a nagyobb hadianyagszállítások Barcelona megsegítésére. Husz tank és 45 vasúti kocsiakománnyal egyeb. hadianyagot kelt át vasárnapra virradólag Franciaországból Barcelona felé irányuló rendeltetéssel.

Párizsból jelentik: Bonnet külügyminiszter vasárnap délután felkereste Daladier miniszterelnököt s közölte vele a külügyminiszteriumhoz érkezett legújabb táviratokat a spanyol nemzetek győzelmes előhaladásáról. A két államférfi tanácskozása háromnegyed óráig tartott.

A spanyol front: lőtávolságnyra Barcelonától

Törvénylisztelet

Írta: Fertsek Ferenc

— Szigorú március! Szigorú vasárnap! — s nagymama hirtelen visszahuzódik a nyitott ablakból. Nyuszka nyakán jobban meghuzza a kendőt s a helyére kuporodik, a kályha mellé. Az öblös karosszék karját tárja utána s nagymama megbújik benne, fejét nyakába huzva, akár kopasznyaku tyúk rossz időben. Ha rem restelli, a jó meleg selyemkendőt is fejére köti, de mióta a fiatalok ideköltöztek, nagymama is jobban ad magára.

A szél néha felkapja s nagy csomóban vágja az ablakhoz a kinti csudát: a márciusi hó-pelyheket.

— Te is érzed már ezt a cudar időt? — unokamenyétől kérdi, Etelkától. A fiatalasszony a szomszéd karosszékben kucorog, akár a gubancos selyemgombolyag. Cifra kendőjében több a rojt, mint az anyag, fázik, aki csak ránéz.

— Jól öltözz fel, szívem: jó melegen —, az ura mondja. Géza s fagyos kezét dörzsöli ő is.

— Miért? Hová viszed Etelkát? — s nagymama nagy szemeket nyit.

— Vasárnap van —, mondja Géza s mintha kedvét venné a kérdés — templomba megyünk.

Jó, jó, nagymama is tudja, hogy vasárnap van s templomba kell menni, a puha bőrbe kötött imakönyv az ölében várja már, hogy szólna a rádió s behozza nagymamához a misét — nyáron, jó időben még csak eltojtogatják a pub. posztócipők a templomig, de télen már

csak úgy ajtatkosodik, ahogy lehet, hiába — s nagymama összenéz a lányával, Géza anyjával. Mi lelte ezt a Gézát; azelőtt, legénykorában bizony nem volt templomos, még szép időben se, most meg inkább ő cipeli a feleségét s az időjárás vagy érdeklí, vagy nem.

— Öltözz, szívem, elkészünk — mondja most is.

De ennek a változásnak csak örülni lehet. Négy hónapja tán, hogy figyelik s csodálkoznak rajta: négy hónapos házasság lesz Géza nemsokára — öregsünk —, bólogat az otthonmaradt két asszony s nagymama az imakönyv s a papaszeme után nyul. Selyemfényű posztócipős lába a számolyon s a beszéd alatt — megcsik — olykor elbóbiskol, de erről nem tud s minnek is mondanák meg neki? Lina — a lánya — csendesen behuzza az ajtót s megy ki a konyhába, segíteni. Hadd szabaduljon korábban a leány: vasárnap van s az is ember.

Nagymama szeretné tudni, Lina a kismisén volt-e reggel, de minthogy egyenesen nem meri megkérdezni — mért, maga sem tudja —, elhatározza, hogy kiszedi Borisból, a lányból. A veje újságot olvas ilyenkor a kávéházban, vagy sétál s fejcsóválva gondolja: aztán nem esoda, ha Géza, a fia ilyen...

Csak hogy Géza megváltozott egycsapásra s ez most már nagyon jól van így. Mécesest vásárolt — ki hinné — s nagymamát kérte meg, gondoljon vele szombatonként, Etelkákéknál ez nem volt szokásban — hát így. S nagymama — akár csudáról adna számot —, csak bólogat a jó melegben, a barátságos marasztaltó kályha mellett:

— Ez a Géza... Ez a Géza...

Vénlegény volt már, mire megokosodott s megnősült s ez lett belőle! Ki hitte volna, lám!

S ha legalább az asszonynak lehetne tudni, a fiatalasszonynak — asszonyok néha csudát tesznek —, de nem; Géza magától változott meg, már úgy látszik.

S jönnek haza, a terített vasárnapi asztal s a meleg szoba hűvkörébe s Etelka piros orral panaszkodik apósának, — legjobban kényeztetni mind közt:

— Majd megfagytam a templomban, apa-bácsika! — Böktem Gézát titokban, gyerünk már, de nem vette észre.

S apa félreuzza Gézát, titkon:

— Nem kellett volna ma... Ha megfázik?...

De Géza kész a válasszal:

Délután az anyjához megy. Legalább húsz percet kell gyalognunk. Ha akkor nem fázik...

S nem nyul az ételhez, míg el nem mondja — igaz, csak magában — az asztali áldást. A menyecske a levest kavargatja már — elpirul s ijedten pótolja, amit elmulasztott.

Nagymama megint csak összenéz a lányával. Ilyen lett Géza.

Etelka olyor apósa térdére ül s tüde arcát hizelegve dörögli a frissen borotvált, mégis borostás orcához.

Apabácsika félreuzza ilyenkor a fiát. —

— Hagyd már! Egyszer még majd megunja a mőkát, meglásd. Otthon nem így volt, nálunk S mi se tuloztunk soha, tudhatod.

De Géza szigorú.

— Éppen azért — mondja — éppen azért — s nem tagít.

S a rokonság kezd már vicceket faragni rá. Hallja, de nem törődik vele.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Enyhe idő. A köd fokozódik. A szél élénkebb lesz.

Kolozsvári barátai banketten búcsúztatták Tilea Viorelt

Kolozsvár. Saját tud. Tilea Viorel volt miniszter tiszteletére, akit, mint köztudomású, londoni követé neveztek ki. Barátai és tisztelői díszebédet rendeztek a helybeli Automobil Klubban. A díszebéden igen sokan vettek részt és megjelentek azon a katonai és polgári hatóságok előkelőségei is. A díszebéd alkalmával Lupas volt miniszter, Popa Asam jelenlegi alpolgármester, Martologu, a Sodronyipar igazgatója és mások mondottak igen megható búcsúbeszédet.

Tilea Viorel röviden válaszolt a felszólalóknak és közvetlenséggel mondott köszönetet azért, a sok szeretetért, biztatásért, amellyel barátai, tisztelői érdemtelenül elhalmozták. Tilea kijelentette, hogy elfogadta a nehéz küldetést, ama kötelességérzetből, amelyre mindenki köteles az ország és a trón iránt. A közbéd a késő délutáni órákban ért véget.

II. Károly király résztvett a Curtea de Argesi istentiszteleten, Mária királyné halálának féléves fordulóján

Bucurestiből jelentik: A curtea de argesi püspöki székesegyházban szombaton istentisztelet volt abból az alkalomból, hogy Mária királyné halála óta hat hónap telt el. A kormány tagjai, élükön Miron Cristea patriárkával, féltizenkettőkor érkeztek meg különvonaton. Velük együtt érkeztek Argetoianu és Mironescu királyi tanácsosok és más előkelőségek. A pályaudvaron fogadásukra megjelent Camel-

vita ezredes, argesi prefektus s a katonai és polgári hatóságok vezetői. Pontban tizenkét óra körül érkezett meg Ófelsége, a király, Mihály nagyvajda, Elisabeta hercegnő. Urdareanu udvari miniszter, Baliff tábornok, királyi adjutáns, Starcea főszertármester, Mocioni fővadászmester, Flondor udvari marsall és az udvartartás tagjai. Jelen voltak Mária királyné volt udvarhölgyei is Ófelsége a király kíséretével a katedrálisba ment. A katedrális lépcsőjén az Uralkodót Miron Cristea patriárka-miniszterelnök, a templom bejáratánál pedig Grigore argesi püspök fogadta nagy papi ségédlettel. Az istentisztelet után az Uralkodó kísérete, a kormány tagjai Mária királyné sírházához mentek és itt az Uralkodó rövid ideig letérdepelve imádkozott, majd pompás vöröszegfűkoszorúkat helyeztek el a síron.

vízet s a barkát ügyetlen férfiujjakkal a kép mögé dugja. A kép elmozdul, vízcepp szalad le a falon s Etelka bosszankodik. Ilyenek a férfiak! A cél fontos nekik, a kivitellel lezveg nem törődnek! De a barka ottmarad, ahová tették.

Megkockáztatják, ebédhez kinyitják az ablakot — nagymama se ellenzi —, a napfény belül kerül s megáll mellettünk, jókedvet hozva. Tervezgetnek az ünnepekre. Élénken beszélgetnek az asszonyok főzésről, a férfiak az ünnepi kosztorról.

— Aztán anyám, ne feledje: nagycsütörtökön rántott bárány kis salátával! — mondja Géza.

— Paraj nem lesz jó? Tükörtojással vagy bundáskenyérrel? — méltatlankodik nagymama, de csak tréfából, látszik s Etelka mosolyogva mondja:

— Géza a tradíciók embere, látom. Szereti megülni az ünnepeket. Ebben gyerek még most is.

Géza helyesbit, komolyan:
— Csak úgy szeretem megülni, ahogy kell.
— Adja a családfőt — gondolja magában a vendég-sógornő, bosszusan s még ezt: — megesszed azért a sonkát nálunk nagyszombat este fogadjunk!

Megette, mért ne enné meg, ha egyszer szabad?

Ülnek a kerek családi asztalnál — nagymama is ott bóbiskol, kocsin hozták s viszik — a nagyszombat már Etelka családjaé, így szól a megegyezés. Esznek, isznak s régi husvétokról emlékeznek.

Nagymama felneszel. Róla van szó?

— Az volt az igazi husvét, a falusi — mesél Géza, az asztalra könyökölve — mit tudtok ti arról, városiak. Nagyszombaton még szigorú böjt volt, egész nap — nagymama bólogot — alig vártuk a husvétvasárnapot. Nagyanyám tiszta ruhába takarta a sonkát, főtt tojást s a kalácsot. Ugy vittük szentelni, a lányyal. Dehogy nyultunk volna husvét ételhez, míg meg nem szentelik; nem is esett volna jól! Ez az igazi husvét, higgyétek el. Ahogy mi csináljuk — s legyint — nincs benne lélek!

Anyá elpirul, apa mereven néz a tányérjára, Etelka fészeng a széken.
— Ezt ma nem lehet — beleszól ez is, az is — vannak szociális szempontok... Nagyvárosban ügyelni kell erre... minnek lássa a nincstelen, akinek kenyere sines, hogy másnak kalácsra és sonkára telik... Nem lehet ezt... — s Géza el-lágyul ez egyszer — tán az emlékek hatása alatt — megadja magát.

— Lehet, hogy igazatok van. A gyerekkori husvét mégis feledhetetlen. Sok évig nem gondoltam rá, igaz. De az ember, ha családot alapít, tartsa meg a törvényt.

Régen másról beszélnek már, humoros dolgokról is s nagymama egyre nézi Gézát, az unokát, akár ujdonsült mátká, szerelmesen. Géza figyelemből mellette is elüldögél darabig, ahogy a többiek mellett s nem érti, az egyik vicc csattanójánál mért simítja meg az arcát nagymama sárgult papiros-kezeivel, csak érzi, egyedül ketten értik itt egymást, egyedül ők, ketten.

Etelka trillázva nevet a vicceken.
Atkarolja nagymamát s a vállára ejti a fejét, mint gyerekkorában.

— Az volt az igazi husvét, a falusi — mesél Géza, az asztalra könyökölve — mit tudtok ti arról, városiak. Nagyszombaton még szigorú böjt volt, egész nap — nagymama bólogot — alig vártuk a husvétvasárnapot. Nagyanyám tiszta ruhába takarta a sonkát, főtt tojást s a kalácsot. Ugy vittük szentelni, a lányyal. Dehogy nyultunk volna husvét ételhez, míg meg nem szentelik; nem is esett volna jól! Ez az igazi husvét, higgyétek el. Ahogy mi csináljuk — s legyint — nincs benne lélek!

Anyá elpirul, apa mereven néz a tányérjára, Etelka fészeng a széken.
— Ezt ma nem lehet — beleszól ez is, az is — vannak szociális szempontok... Nagyvárosban ügyelni kell erre... minnek lássa a nincstelen, akinek kenyere sines, hogy másnak kalácsra és sonkára telik... Nem lehet ezt... — s Géza el-lágyul ez egyszer — tán az emlékek hatása alatt — megadja magát.

— Lehet, hogy igazatok van. A gyerekkori husvét mégis feledhetetlen. Sok évig nem gondoltam rá, igaz. De az ember, ha családot alapít, tartsa meg a törvényt.

Régen másról beszélnek már, humoros dolgokról is s nagymama egyre nézi Gézát, az unokát, akár ujdonsült mátká, szerelmesen. Géza figyelemből mellette is elüldögél darabig, ahogy a többiek mellett s nem érti, az egyik vicc csattanójánál mért simítja meg az arcát nagymama sárgult papiros-kezeivel, csak érzi, egyedül ketten értik itt egymást, egyedül ők, ketten.

Etelka trillázva nevet a vicceken.
Atkarolja nagymamát s a vállára ejti a fejét, mint gyerekkorában.

Ciano gróf vasárnapja Jugoszláviában

Délelőtt vadászat Pál kormányzó herceg társaságában. Délután a belgrádi olasz könyvkiállítás megnyitása. Este díszvacsora a királyi udvarban. — Hivatalos jelentés az olasz-jugoszláv találkozóról

Belgrádból jelentik: Ciano olasz külügyminiszter és Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök tárgyalásairól hivatalos közleményt adtak ki.

A jelentés elmondja, hogy Ciano gróf és Sztójadinovics miniszterelnök találkozásuk alkalmat nyújtott nézeteik alapos kicserélésére. Ismételten megállapították, hogy az 1937-ben kötött olasz-jugoszláv jószomszedsági szerződés tökéletesen bevált. Megbeszéltek az európai helyzet minden olyan mozzanatát, mely a két államot érdekli. Az egymással való barátság elmélyítése gondolatában egyetértettek, s

ezzel kapcsolatosan új baráti közeledés lehetőségeit vették számba Jugoszlávia más olyan szomszédaival is, akiknél erre nézve utóbbi időben jöleső megnyilatkozások történtek. Olaszország ez újabb közeledéseket a maga építő szellemével elősegíti, mégpedig a Berlin—Róma-tengely együttes elképzelései szerint. A hivatalos jelentés még elmondja, hogy jövőben az olasz-jugoszláv gazdasági kölcsönösség még nagyobb fog lenni.

Belgrádból jelentik: Pál kormányzóherceg vasárnap délelőtt vadászatot rendezett Petrovic-ban Ciano külügyminiszter tiszteletére. Ciano kívül Sztójadinovics miniszterelnök és más jugoszláv előkelőségek vettek részt a vadászaton. Délután Ciano gróf megnyitotta a Belgrádban rendezett olasz könyvkiállítást. A megnyitó ünnepélyen Pál kormányzóherceg is részt vett a kormány összes tagjaival együtt. A pápai nuncius vezetésével jelen volt az egész diplomáciai testület is, melynek tagjai közül báró Bakács-Bessenyei magyar követtel Ciano hosszabban elbeszélgetett.

Este a királyi udvarban Pál régensherceg vacsorát adott Ciano tiszteletére. Ciano olasz külügyminiszter négynapos jugoszláviai tartózkodás után vasárnap este fél 12 órakor indult haza Rómába. Az olasz külügyminisztert Sztójadinovics és a kormány tagjai kísérték ki az állomáshoz.

SZENATORRÁ NEVEZTÉK KI A JUGOSZLÁVIAI MAGYAR PART VOLT ELNÖKÉT

Belgrádból jelentik: Pál kormányzóherceg Váradi Istvánt, a jugoszláviai Magyar Párt volt elnökét szenátorrá nevezte ki. A jugoszláviai magyarság a kormánypárt listáján való beválasztással kapott négy helyet a képviselőházban, s most e kinevezés folytán a szenátusban is lesz képviselője.

S a böjtöt is, hogy számomtartja.
— Péntek, ne feledjék — szól reggel, menőben. Nem is olyan régen még megkövetelte a húst karácsonyestén s nem böjtölt nagypénteken se.

— Katona fel van mentve — így intézte el nagymama fejszoválását tréfásan, mert nagymama persze böjtöl most is, szigorúan.

S most ő is; és Etelka csak először merte mondani, az első alkalommal: odahaza, nálunk csak a nők..., Géza pillantására torkán akadt a szó.

— Gyóntál már, kedves? — husvét táján megkérdi Etelkától s a fiatalasszony tudja már, ezt el nem engedi neki. Nagymama már túl van rajta, persze.

— Nincs más gondja — dohogna Etelka, de Isten őrizt inkább. Csak magának mondja, befelé.

Ragyogó virágvasárnap, a templom előtt barka-árusok s Géza válogat a szép, nagyszemű barkákban. Etelka gyöngybarkát szeretne, az szebb a vázában.

— Majd hazamenet veszünk — mondja Géza s a nagyszeműeket elhelyezi a többi közé a sekrestyében.

Később sétálnak a verőfényben, Etelka arca színes porcellán, karján gyöngybarká s tavaszi virág. Dudolva rendezgeti otthon.

— Szép, ugye? — dicsekedve mutogatja a vázákat, de Géza kedvetlen. Kiveszi a két nagyszeműt a vízből.

— Szentelt barka nem szabadísz! — mondja s helyett keres neki. Az ágydiván felett ezüst Krisztus ébenfakereiben. Jól rosszul lerázta a

— Az volt az igazi husvét, a falusi — mesél Géza, az asztalra könyökölve — mit tudtok ti arról, városiak. Nagyszombaton még szigorú böjt volt, egész nap — nagymama bólogot — alig vártuk a husvétvasárnapot. Nagyanyám tiszta ruhába takarta a sonkát, főtt tojást s a kalácsot. Ugy vittük szentelni, a lányyal. Dehogy nyultunk volna husvét ételhez, míg meg nem szentelik; nem is esett volna jól! Ez az igazi husvét, higgyétek el. Ahogy mi csináljuk — s legyint — nincs benne lélek!

Anyá elpirul, apa mereven néz a tányérjára, Etelka fészeng a széken.
— Ezt ma nem lehet — beleszól ez is, az is — vannak szociális szempontok... Nagyvárosban ügyelni kell erre... minnek lássa a nincstelen, akinek kenyere sines, hogy másnak kalácsra és sonkára telik... Nem lehet ezt... — s Géza el-lágyul ez egyszer — tán az emlékek hatása alatt — megadja magát.

— Lehet, hogy igazatok van. A gyerekkori husvét mégis feledhetetlen. Sok évig nem gondoltam rá, igaz. De az ember, ha családot alapít, tartsa meg a törvényt.

Régen másról beszélnek már, humoros dolgokról is s nagymama egyre nézi Gézát, az unokát, akár ujdonsült mátká, szerelmesen. Géza figyelemből mellette is elüldögél darabig, ahogy a többiek mellett s nem érti, az egyik vicc csattanójánál mért simítja meg az arcát nagymama sárgult papiros-kezeivel, csak érzi, egyedül ketten értik itt egymást, egyedül ők, ketten.

Etelka trillázva nevet a vicceken.
Atkarolja nagymamát s a vállára ejti a fejét, mint gyerekkorában.

1939. ÉVI TAVASZI LIPCSEI VÁSÁR

Megnyílik 1939 március 5-én
Bármilyen felvilágosítást nyújt a
LEIPZIGER MESSAMT
Leipzig, (Deutschland)

**60%,-os utazási
kedvezmény a
német vasutakon**

vagy a vásár tiszteletbeli képviselői: Eugen v. Angerbauer, Timișoara, I. Strada Praporgescu 2.
Tel. 70. és Ludwig Schuster ezredes, német konzul, Oradea, Sir. Nic. Iorga 1. Tel. 21-35.

Megbízható-e a vörös hadsereg?

A „politruk” szerepe — a szovjet katonaság oktatásánál

A „Deutsche Wehr” című német katonai szakfolyóiratban nemrégiben tanulmány jelent meg az orosz vörös hadsereg megbízhatóságáról. A cikk kifejti, hogy a hivatalos statisztika szerint az orosz hadsereg ujoncai 76 százalékban parasztfiúk, akik hazulról természetesen legnagyobb részben erősen antibolsevista lelkületet hoznak magukkal. Ebből, úgy látszik, az következnek, hogy a vörös hadsereg a szovjet szempontjából éppen nem lehet nagyon megbízható. Hiszen ezek az ujoncok odahaza a szüleiktől csak átkot hallottak szórni a bolsevizmusra. A falusi lakosság annyira ellensége a kommunizmusnak, hogy számtalan esetben még ma is egyenesen vérbőszut vesz a nyakára küldött vörös hivatalnokokon s ezeknek a gyilkosságoknak elkövetői legnagyobb részt 18-30 éves legények.

Mégis kétségtelen, fejtí ki a továbbiakban az említett katonai lap, hogy a vörös hadsereg ma teljesen megbízható a vörös vezetők kezében. Számos esetben vezényeltek már ki vörös csapatokat egy-egy parasztozsolódás leverésére s a falusi fiúk bizony szó nélkül löttek a falusi lakosságra. Egyetlenegy esetről sem tudunk, amikor a vörös hadsereg legénysége bármiféle lázadó magatartást tanusított volna.

Ennek pedig nemcsak az az oka, hogy a vörös hadseregben rég eltörölték a fegyvelzetlenség minden nyomát. Régen vége annak az időnek, amikor a katona elvtárs vitába szállhatott az altiszti elvtárral vagy éppen a parancsnok elvtárral. Ma a katonai ranglétra s a mukkánás nélkül való engedelmesség legalább olyan tökéletesen vissza van állítva, mintahogy a cári uralom alatt volt.

De nem ez a vörös hadsereg belső szilárdságának főoka, hanem sokkal inkább az a rendkívül ügyes propagatori munka, amelyet a vörös uralom a legénység lelkében végbevisz.

Minden csapattestben ugyanis ott van a „politruk”, a politikai oktató. Régebben az volt egyik feladata, hogy a parancsnokokat kémlélje; ma ez megszűnt, mert a tisztek megbízhatóságáért egyedül a hadtest politikai megbízottja felel. Ellenben a politruk feladata az, hogy a legénységet bolsevista szellemmel töltsse el. A politikai oktató tisztek és altisztek mellett úgy lép fel, mint a legénység pártfogója: minden panasszal hozzá lehet menni s a politruk vigyáz is arra, hogy ezen az alapon a legénység bizalmát hamarosan megnyerje. Ő a legénység „atyai barátja”, akivel már a rekruta is bármikor érintkezhetik s aki neki a hivatalos időn kívül is mindenben rendelkezésre áll. Az egyes századok politikai oktatóit a zászlóalj-, illetve ezred-politruk irányítja és ellenőrzi. A politikai oktatóknak kapóra jön, hogy a fiatal rekruta a régi, háboru előtti orosz állapotokat már egyáltalán nem ismeri s így fogalma sincs róla, mi volt a helyzet Oroszországban a vörös uralom előtt.

A politruk mindenekelőtt elismeri, hogy a szovjetkormány még nem tudott minden bajt megszüntetni. Megmagyarázza a legényeknek, hogy még nincs elérve a cél, még nincs igazi rend Oroszországban, a vörös forradalom még nem érte el a célját s azért még eok a nyomoruság és a szegénység. De ez csak azért van, mert a gonosz

TORDAI MOZAIK

Kinevezték Torda magyar alpolgármesterét

Napirenden: dalkultúra, pénzhamisítás, betörések

Torda. Saját tud. Torda város csöndes életébe ma törönnék néha érdekes események. Az utóbbi napokat több fontos történet is emlékeztetett tette. Ezekről tudósítunk a következőkben számol be:

KINEVEZTEK TORDA MAGYAR ALPOLGÁRMESTERÉT

Sor került végre Torda város alpolgármesteri tisztségének betöltésére is, amelyet a város magyarsága érhetően nagy érdeklődéssel várt. A Maros kormányzóság királyi helytartója Torda város alpolgármesterévé dr. Sebeşy Sándor tordai ügyvédet nevezte ki, aki a hivatali esküt már le is tette és állását elfoglalta.

DALOSKERÜLETI ALAKULÓ GYÜLÉS

A romániai Magyar Dalosszövetség Torda székhellyel Torda- és Alsófehér megyékből egy külön új daloskerületet létesített. Az új kerület alakuló gyűlését nagy érdeklődés mellett tartották meg Tordán. A központ képviselőjében Farcza Bertalan főtitkár pelent meg a népes és lelkes hangulatu gyűlésen, amelyen a két megye összes magyar dalegyletei is képviselve voltak.

TORDA BETEGEI

Az itteni kórház igazgatósága most tette közzé a múlt évi működéséről beszámoló statisztikát, amely szerint 1938-ban összesen 1871 beteget vettek föl a kórházba, ebből még 101 ápolás alatt van. Gyógyultan távozott 1673, meghalt 82. Jelenleg 110 beteget kezelnek a kórházban.

RAVASZ CIGÁNYOK PÉNZHAMISÍTÁS MÉSÉJÉVEL CSALTAK KI 5000 LEIT EGY VOLT BIRÓTÓL

A napokban nagyobb mennyiségű ölmot és más fémekeket vásároltak Tordán Moldován Maxim és Varga Sándor mezővárosi cigányok, akik pénzhamisításért már többször voltak büntetve. Természetesen, hogy a gyanus fémvásárlás feltűnt a rendőrségnek s vizsgálatot indítottak ebben az ügyben, s a két cigányt Erdőszengyelen le is tartóztatták.

A vizsgálat folyamán érdekes dolgok derültek ki. Moldován Maxim azzal a mesével csapta be

emberek mindenképp ellenzik a jobbat és akadályozzák a proletárság érvényesülési harcát, sőt egyelőre még a legtöbb külföldi ország is védelmébe veszi a kiszíjoló kapitalistákat. Ami hajma az országban van, mind onnan ered, hogy a kapitalisták meg akarják fojtani az orosz proletárok szabadságtörekvéseit. Jaj lenne azonban, ha az orosz proletárság letenné a fegyvert s abba hagyná a küzdelmet; a vérszomjas kapitalisták és szadista tábornokaik bosszúból az utolsó szál emberig lemészárolnák őket.

A politrukknak ez a beszéde hamarosan meghódítja a fiatal rekruta szívét, annál inkább, mert a fiúk jókora része analfabéta s így még orosz újságokat sem olvashat, még kevésbé külföldi lapokat, amelyek ugyanis csak nagyon gyéren és ezer akadály közt jutnak el orosz földre. Megkönnyíti a politruk munkáját s fokozza eredményességét a legényeknek az a körülbelül 24 százaléka is, amely a városi, ipari proletárságból kerül ki s amely már hazulról hozza magával a vörös ideológiát. Nagy segítségére van a politrukknak végül a rádió is, amellyel legtöbb falusi legény csak a kaszárnyában ismerkedik meg s amely sok kellemes, szórakoztató anyag mellett bőségesen ellátja propagandával is, a harcoss proletár-öntudat felszítására alkalmas háborzongató regékkel, a végső diadallal adódó proletár-paradicsom igézetes festettségével.

Igy a folytonos, több oldalról jövő megdolgozás lassan tökéletes mértékben átalakítja a fiatal parasztkatona lelkét, úgy hogy azt lehet mondani: a vörös hadsereg ma száz százalékban megbízhatóan tekinthető a vezetői kezében.

Baciu Vasile volt községi bírót, baldi jómódú gazdálkodót, hogy ha ad nekik 5000 leit „különleges gépekkel” egymillió értékű hamis száltest csinál. A cigányok — vallomásuk szerint — csak „szemszúrásból” vették Tordán a fémanyagot, de hamis pénzt nem gyártottak. Ennek dacára a vizsgálat tovább folyik ellenük.

ABLAKON ÁT MENEKÜLTEK A LAKÁS-FOSZTOGATÓ BETÖRŐK

Torda békéjét valóságos felforgatta egy betörőbanda, amely nap-nap után a legvakmerőbb lakásfosztogatókat követi el, már hetek óta. A betörések, lakásfosztogatások száma ismét szaporodott, s a betörők vakmerősége is növekedett. Ezuttal már a délutáni és a kora esti órákban is „működésbe” léptek.

Alkules segítségével behatoltak dr. Sabau Emil görög katolikus plébános Lázár-utcai lakására és ott az összes fiókokat, szekrényeket felfeszítve, 5400 leit szedtek össze. Míg a betörők a plébános lakásán „dolgoztak”, hazaérkezett Sabau Emil, aki az utórába sietve, nyomban telefonált a rendőrségre, jelentve, hogy betörők vannak a lakásán. De mire a rendőrség megérkezett, a betörők az utcai ablakon át kiugrottak és elmenekültek.

A betörők ezen a délutánon ugyanebben az utcában még két más lakásba is behatoltak és kifosztották Csóka Gyula fodrász lakását, ahonnan ékszereket vittek el 5000 lei értékben. Miklós Samu kereskedő lakásából pedig ruhákat és élelmiszereket loptak több ezer lei értékben.

Tordán most a lakásokat sem nappal, sem éjjel nem hagyják őrizetlenül, mert a betörők vakmerősége már nem ismert határt.

Vesebajosoknak nélkülözhetetlen!

Hogyan éljen a vesebajos ember?

írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Orvosi tanácsok, diétás utbaigazítások

Ara 95 lei.

Ujabb fordulat az aradi katolikus gimnázium nyilvánosságijogkérdésében

A nemzetnevelésügyi minisztérium január 8-ikán kelt elhatározással megtagadta a nyilvánossági jog elismerését. — A püspök és az egyházközség újból előterjesztést tesz a kormányhoz

Arad. Saját tud. Az aradi magyar társadalom egyik állandóan időszerű, felszínen lévő kérdése: az aradi római katolikus gimnázium nyilvánossági jogának ügye. Kétségtelen, hogy nagyfontosságú ez a kérdés, mert Aradon, sőt Arad megyében is ez az egyetlen magyar tannyelvű intézet, ahol az ország magyar társadalmának egy rétege készül a kultúra szolgálatára, az építő munkára.

Az aradi római katolikus gimnázium nyilvánossági jogát a múltban azzal az indokollással vonták meg, hogy az intézet tanfelszerelése hiányos. A sújtó rendelkezés után az iskolafenntartó hatóságok azonnal intézkedtek, hogy a hiányokat pótolják. Az 1938. november 10-ikén megtartott aradi Katolikus Bál tiszta jövedelmét is a katolikus tanintézet felszerelésének kiegészítésére fordították és ezáltal nemcsak a római katolikus gimnázium, hanem a többi iskola tanfelszerelése is megújult, kiegészítődött. Most, amidőn az ara-

d: római katolikus társadalom erején felüli áldozatkészségének tanujelét adta, hangsúlyozhatjuk, hogy a legszigorubb szemű vizsgálódó is megállapíthatja, hogy ez a gimnázium bármilyen, az ország területén működő, tanintézménnyel nyugodtan felveheti a versenyt.

A nyilvánossági jog visszaadását ezek után méltán remélték. Érthető meglepetést keltett tehát a nemzetnevelésügyi minisztérium magán- és felekezeti oktatási ügyosztályának az az értesítése, amely január 8-iki keltezésű, hogy az aradi római katolikus gimnázium nem kapja meg a nyilvánossági jogát. Az indokolás nélküli miniszteri leirat most érkezett meg a temesvári római katolikus püspöki hivatalba, ahonnan leiratban értesítették az aradi egyházközséget, hogy a közoktatásügyi minisztérium elutasította a kérelmet és nem vették figyelembe az aradmegyei kisebbségi magyarság közhangját.

Dr Széll Lajos, az aradi egyházközség elnöke nyilatkozik az aradi római katolikus gimnázium nyilvánossági jogának megtagadásáról

Munkatársunk a nagy lehangolást keltő értesítés nyilvánosságra hozása után felkereste dr. Széll Lajos aradi római katolikus egyházközségi elnököt, hogy tájékoztatást kérjen, hogy a minisztériumból érkezett megtagadó határozatnak mi lehet az oka.

— A határozat előttem is érthetetlen — mondotta — hiszen egy pillanatig sem kételkedtünk abban, hogy visszakapja iskolánk a nyilvánossági jogát. Közismert tény, hogy az iskola tanfelszerelése manapság már tökéletes, a tantervek a legkötönyebbek — így a múltban felhozott ok, amely a nyilvánossági jog felfüggesztését vontatta maga után, már nem létezik. Kétségtelennek tartottuk, hogy a legrövidebb időn belül teljesítik az aradi és aradmegyei összes magyarság óhaját és városunk, megyénk egyetlen magyar tannyelvű gimnáziuma visszakapja szabadságát. A reménységet különösképpen táplálta a Calinescu belügyminiszter és a magyarság vezetői között létrejött kedvező megoldás, — éppen ezért nagyon meglepő és lesújtó az elutasító rendelkezés. Annakidején, amikor Calinescu belügyminiszter, Silviu Dragomir dr. kisebbségi főkörmánybíró és a magyarság vezetői között a tárgyalások még csak folyamatban voltak, „expressz” levélben kimerítő ismertetést küldtem az aradi római katolikus gimnázium nyilvánossági ügyére vonatkozólag és egyben kértem, hogy a letárgyalandó kérdések között tárja fel az aradi és aradmegyei római katolikus társadalomnak ezen érelmémet is. A múltban is mindent elkövetünk, hogy az intézet nyilvánossági jogát visszanyerhessük, hiszen ez jelentette az aradi római ka-

tolikus gimnázium létkérdését. Dr. Pacha Ágoston megyéspüspök a múltban számtalanszor személyesen is közbenjárt — az eredmény: csak biz-

Metzger Márton prépost-plébános negyven éves papi jubileuma

— Százezer leies alapítványt tett a hitközség —

Temesvár. Saját tud. Metzger Márton dr. helybeli józsefvárosi prépost-plébános, mint jelentettük, a napokban érte meg pappaszentelése negyvenedik évfordulóját. A hívek és a prépost nagyszámu tisztelői ezt az alkalmat fel akarták használni arra, hogy nagybecsűléseknek, szeretetüknek és ragaszkodásuknak megfelelő módon kifejezést adjanak. A prépost-plébános közeli rokonságában történt minapi halálesetet és azt a tényt figyelembe véve, hogy a jubiléum nem a hangos külsőségek kedvelője, hanem a benső értékre helyez súlyt, az volt az igyekevé, hogy a szeretet és elismerés megnyilvánulása ilyen értelemben méltóképpen történjen meg.

A józsefvárosi templomi énekharos üdvözölte elsőnek a jubilánst, — aki egyben az énekharos védnöke is. — a Veni Sancte művészi módon való eléneklése után az énekharos nagybecsűlést és jókívánságait Szegő Ferenc karnagy tolmácsolta. A prépost-plébános a dalosokat meghatottan benső munkatársainak nevezte. Miután az énekharos éppen húszéves fennállását érte meg, ezen alkalommal a prépost-plébános Szűz Mária képével díszített emléklapokat osztott ki a legrégebb dalosoknak, akik tizenkét-husz év óta működnek közre. Emléklapot kaptak: Mecher Ferenc, Mecher Ferencné, Igaly Alfréd titkár, Szloboda Mária, Tury Kálmán, Friedrich Ferenc. Az énekharos egyuttal kimondta, hogy hetvenezer leinyi megtakarított pénzét a templom orgonájának átépítésére fordítja.

Vasárnap egyuttal a prépost-plébános primiciájának negyvenedik évforduló-napján folyt le a további jubileumi ünnepség. Ezt Wetzl György hittanár, a *Sonntagsblatt* szerkesztője rendezte. Félkilenc órakor a jubiléum szentmisét mondott, amelyen a szociális testvérek és a Katolikus Női Misszió, a Fidelitas és Mercedés leányklubok, az Oltáregyesület, Hölgyek Kongregációja, Szent Ferenc harmad-

atató igéretet. A múltévi november 10-iki római katolikus bál előtt dr. Parecz Béla, Fischer Aladár római katolikus gimnáziumi igazgató és én egyuttévesen jelentünk meg Dobriceanu Mihail ezredes, aradvármegyei prefektusnál, hogy átnyújtjuk a bál meghívót. Ezt a bált éppen tanintézményeink tanfelszerelési költségei összehozatalára rendeztük. A megyei prefektus akkor átvette kérvényünket, amelyben a nyilvánossági jog sürgős visszaadását kértük és a legszívesebben megígérte, hogy Bucurestibe való utazása alkalmával személyesen nyújtja át Calinescu belügyminiszternek és dr. Silviu Dragomir kisebbségi főkörmánybíróst is személyesen felkéri a közbenjárásra. Dobriceanu prefektus teljesítette ígéretét, átnyújtotta Calinescu belügyminiszternek a kérvényünket és visszatérése alkalmával tudomástunkra adta, hogy Calinescu belügyminiszter kijelentette, hogy az ügy elintézése nem tartozik ügykörébe, de átnyújtja majd az illetékeseknek. Ezek után reményteljesen a várakozás állapontjára helyezkedtünk — és most megkaptuk az elutasító rendelkezést... A püspöki hivatal azonnal értesített a nyilvánossági jog megtagadásáról, — egyházközségi előjárásunk ülést hívott össze, amelyen feltártuk az elszomorító tényállást. Az egyházközségi ülés előterjesztést tett dr. Pacha Ágoston megyéspüspök urnak, aki egyébként már közölte, hogy az ügyben újból közben fog járni a nemzetnevelésügyi miniszternél. Az egyházközség előterjesztése a főgimnázium ügyén kívül fel-említi az iparos az kereskedő tanonc-tanfolyam létesítésére irányuló korábbi kérését is, melyre a munkügyi minisztérium múlt év augusztusa óta még nem adott választ.

Széll Lajos, a hétfői nap folyamán Dobriceanu Mihály ezredes megyefőnöknél is látogatást tett, hogy a gimnázium nyilvánossági joga ügyében a közönség hangulatát tolmácsolja. Megállapítható, hogy a nyilvánossági jog megtagadásáról szóló miniszteri elhatározás még január 8-ikán kelt, tehát jóval előbb, mint mikor a kisebbségi magyarság és a kormány közötti január 17-iki megegyezés megtörtént volna. Éppen ezért remélhető, hogy az ügyet a minisztériumban újabb elbírálás alá veszik.

rendje és egyéb egyesületek vettek részt. A tanulóifjúság énekelte. Az oltáron negyven gyermek égett. Mise után az egyesületek tagjai a sekrestyében járultak a jubiléum elé, aki megköszöntö a megjelenteknek, hogy mindig mellettük állanak; a Józsefvárosi közönsége a katolicizmus díszére válik, a Katolikus Női Misszió végül negyven búzakalással díszített csokrot nyújtott át.

Féltíz órakor ünnepélyes abbatialis-nagy-misémet mondott a jubiléum. Ezen többek között megjelent testületileg a hitközségi tanács is, Procháska Ede díszelnök és Novotny Károly elnök vezetésével. Megjelent Bappert Lajos nyug. deltai apátplébános is. Rech K. Géza helybeli gyárvárosi apátplébános nagyszabású ünnepi szentbeszédet mondott, amelyben lelkesedéssel szólt a papi hivatásról és Metzger prépost működéséről, valamint a papság és a hívek együttműködéséről. Mise alatt az énekharos Szegő karnagy vezetésével Félke F-dur miséjét adta elő.

A hitközségi tanács tagjai — a vezetőség legutóbb hozott határozata értelmében — a jubileum alkalmával nem rendeznek a fehér asztal mellett bankettet, hanem az ünnepelt tiszteletére az Ur asztalához járulnak. Ez az ünnepi mise keretében meg is történt, a tanács tagjai valamennyien a szentáldozáshoz járultak. Mise után a sekrestyében tisztelegtek a prépost-plébánosnál. Novotny Károly elnök német és Kovács Béla dr. hitközségi ügyész magyar nyelven köszöntötték az ünnepeltet. Köszönték egybe, hogy a hitközségi jubileum alkalmából Metzger Márton dr. nevére *százezer leinyi alapítványt tett szegény elemi iskolai tanulók felségélyezésére*. A kamatok felosztására nézve évente január 18-án a prépost-plébános dönt. Metzger prépost lendületes szózatot intézett a férfiakhoz.

Délután a tanulóifjúság ünnepelte iskolai ünnepség keretében.

Dr Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus VILAGMODSZERE Tanunk könnyen, gyorsan angolul!

Az angol nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Irta: Dr Szenczi Miklós

az Aberdeen-ni egyetem (Nagybritánia) Magisztere a báró Eötvös József Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésére, szójegyzék és a feladványok megjelölésére, dr. Ernst Häckel tanár már imert és közkedvelt módszere szerint feldolgozva és összeállítva, A kiváló szerző neve és a Häckel módszer világsikere biztosítékai az angol nyelvtan újszerűsége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának.

Ez az az angol nyelvtan, melyből valóban a legrövidebb idő alatt, fáradság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátíthatja el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre vártunk!

Igen szép és gondos kiállításban füzve 215 le.

Az Osservatore Romano megbélyegzi a spanyol kommunistabarát-próbálkozás újabb formáját

Róma, január hó.

A párizsi *La Croix* 1938 december 7-iki száma két konferenciáról számolt be, amelyet Lille-ben és Rubaix-ban tartott Alfred Mendizabal, az ovidioi egyetem egykori jogbölcseleti tanára, jelenleg Spanyolország polgári békéjén dolgozó bizottság elnöke.

A konferenciák végén a professzor a következő határozati javaslatot olvasta fel:

„A spanyol tragédia kérdésében a katolikusok, mint ilyen, szabadon foglalhatnak állást egyik vagy a másik küzdőfél mellett. Egyformán elfélhetik a küzdőfelek által képviselt ügyet, vagy az általuk használt módszereket. Az igazságosság gondolata és a szeretet parancsa a keresztyényeket a következő megfontolásokra készítetik:

1. Tudakozódás, részrehajlás nélküli forrásokból és a nyert értesülések alapján állapítani meg a felekre háruló felelősséget.

2. Törekedni az egyház szabadágára (függetlenségére) elnyomóival szemben, még azoknál is, akik veszedelmes pártfogás és előnyök biztosítása által igyekeznek céljaik számára megnyerni és kihasználni.

3. Szüntelenül dolgozni a küzdő felek megbékéltetésén és a testvéri megértés útját előkészíteni. Kizárni minden utólagos bosszúállási gondolatot. A katolikusok között a szellemi erők hatalma nagyobb legyen, mint az anyagi és erkölcsi erők tombolása.

4. Amíg a háború tart, a befejezés szüntelen sürgetésén kívül más kötelességek is vannak a katolikusokra. A végső nyomor és milliók éhínsége, főképpen az ártatlanoké, a háború, a forradalom szomorú következményei, alkalmat adnak a szeretet alapvető kötelességeinek a gyakorlására: segíteni az éhező polgári lakosságon. Ha a nemkatolikusok a világ minden részén megmozdultak ilyen irányban, a katolikusoknak legalább is nem szabad kimaradni ebből. A katolikusok mutassák ki szeretetüket azokkal az éhező nőkkel, gyermekekkel szemben, akiket megmenthetnek a rettenetes haláltól.

Teljes egészében közöltük a határozati javaslatot — írja az *Osservatore Romano*, — mert minden szónak súlya van, a szavak súlyos tételt fejeznek ki és olyan merész kijelentéseket tartalmaz, amelyekben nem mindenki tud eligazodni. Arról van ugyanis szó, hogy mi az okosság és a szeretet, mi a hamis, az igazságos és igazságtalan.

Kétségen kívül pontos és pártatlan ismereteket kell szereznünk a spanyol háborúról; kétségen kívül meg kell őriznie az Egyháznak szabad függetlenségét nyílt és burkolt ellenségeivel szemben; kétségen kívül törekednünk kell az egész Európát fenyegető véres háború befejezésére; megborzadva kell gondolnunk a sok halálra, nyomorra ítélt ártatlanra és szeretetünknek tevékenyen kell közbelépnie. Elég csak a pusztá emberieségre gondolni, hogy ezeknek a kötelességeknek szenteljük minden erőnket.

Nem akarjuk letagadni egyik részen sem az előfordult eseményeket és epizódokat. Mindenki Isten előtt fog felelni a bárhol és bárki ellen elkövetett igazságtalanságokért és vétkekért. Nem akarunk történelmet hamisítani és úgy magyarázni a történeteket, hogy kizárólagosan itt, vagy ott legyen az igazság. Előfordulhat, hogy vezető személyné, vagy mozgalom, nem mindig méltó utakon jár céljai elérésében, de egy katolikus nem hazudhat sem a vörösek, sem a nemzetiek érdekében.

Ezeket előrebocsátva kérdezzük Mendizabal professzort és mindazokat, akik elfogadták határozati javaslatát, hogy milyen igazságérzettel és igazságossággal, milyen felelősségérzettel állították a vörös kommunista ügyet a spanyol nemzeti mozgalommal egy vonalba és hogyan engedhetik meg a katolikusoknak azt, hogy rokonszenvéket és csatlakozásukat egy-

formán nyilváníthassák a vörösek, vagy a nemzetiek felé?

A Szentatyá. — folytatja az *Osservatore R.* — a következőket mondotta a spanyol menekülteknek:

„Ti, akiket kiraboltak, kizsoltottak teljese-
sen, azután véredek módjára vadásztak re-
tek és halálra kerestek benneteket a falvak-
ban és városokban, emberi lakóhelyeken és
a hegyek magányos rejtekhelyein is, ti vagy-
tok a tanúi és bizonyítékai a kegyetlen pusztításnak, rombolásnak, megszenteltelenítésnek, amely apokaliptikus vízió arányait öltötte magára.“

„Spanyolország szomorú eseményei még-
egyszer, talán utoljára megálljt kiáltanak azok
felé, akik minden rendnek, civilizációnak és
műveltségnek alapjait fenyegetik.“

Létezik azután a spanyol püspöki karnak egy közös pásztorlevele, amelyre az egész világ püspökei feleltek, amelyben minden ferdítési gyanun kívülálló emberek — olyanok, akik az események sodrában élnek — egészen „mérsekelt“ hangon írták le a kommunizmus rémtetteit.

Egy tervszerű gyűjtogató, romboló tevékenységről van szó, amely templomok lerombolásával, papok, szerzetesek, szerzetesnők, világiak ezreinek a legyilkolásával tört a kereszténység ellen. Az az istentelen kommunizmus ez, amelyet a pápai körlevél (Divini Redemptoris) bélyegzett meg.

És mindezzel szemben egy spanyol katolikus, egy idős jogbölcseleti tanár, egy katolikus Franciaországban ki meri mondani, hogy a katolikusok tetszésük szerint nyilatkozhatnak és csatlakozhatnak a szembenálló felekhez. Vigyázzunk! Ez a jó és a rossz közötti különbség tagadását jelenti! Azt, hogy a katolikusok tagadják le a tényeket, szálljanak szembe püspökük szavával és kövessék Mendizabal professzor fenomenális javaslatát.

Tarthatatlan állapot az, hogy egy olyan lap, mint a *La Croix*, amely az igazságosság és igazság szimbólumát a keresztet írta homlokára, ezt a kérdést, amely utóvégre is fegyelmi és erkölcsi, így leköszölte, akár csak elnézésből is, anélkül, hogy olvasóit figyelmeztető szóval megőrizze a félrevezetéstől.

A két küzdőfél módszere annyira különböző keresztény szempontból, hogy nem is szabad egymás mellé állítani. A vörösek területén milyen tevékenységet fejthet ki az egyházi szervezet; milyen lehet a papság működési szabadsága, a katolikus vallás gyakorlata? Az úgynevezett „közársasági“ kormány képviseli a nyílt kommunizmus programját, amint vele ellentétben a nemzeti kormány célkitűzése keresztény alapokon nyugszik, az Egyházzal fenntartott viszonya a legjobb a házasság és az élet más fontos kérdéseiben teljesen keresztény elvek irányítják.

Lehet tehát a katolikusoknak válogatni a küzdőfelek között? Nem. Nem lehet a rosszhoz

csatlakozni és nem lehet helyteleníteni a jót. Eppen az ellenkezője áll annak, amit a hihetetlen elgondoláshoz határozati javaslat tartalmaz.

A Szentatyá — folytatja tovább az *Osservatore* — mondotta a következőket:

„Minden politikai és világi számítás mellőzve, áldásunk különösen azoké, akik magukra vállalták Isten tisztelgetését és a vallásnak védelmét és helyreállítását és ezzel együtt a lelkiismeret jogait és méltóságát, az igazi emberiség és jólét szilárd alapját. Nehéz kötelesség — mondottuk — és veszélyes, mert a védelem nehézségei könnyen túlzásokba ragadják a legjobbakat is, de ezen kívül is önző érdekek és tisztulatlanságok, homályosíthatják el a mozgalom erkölcsiségét és eltávolítják idézhetnek elő a felelősség kérdését.“

Milyen világos szavakkal fejtette itt ki a Szentatyá azt, hogy mivel tartoznak az igazságnak! Azonban a túlzásig hajtott és nem mindenkor igazolható védelem veszélye és ténye, az önző érdekek és tisztulatlanságok érvényesülése nem akadályozzák meg a Szentatyát abban, hogy áldását küldje azoknak, akik Isten jogait és a vallás védelmének veszélyes kötelességét vállalták és a lelkiismeret méltóságáért küzdenek!

Szabad volt-e tehát Mendizabal professzornak és vele együtt a reklámozó *La Croix*-nak hangoztatni azt, hogy a katolikusok bármelyik küzdőfél álláspontját helyteleníthetik azt jelezve ezzel, hogy a nemzetiek pártolása éppen olyan veszélyes, mint a kommunizmusé?

A katolikus szempont tekintetbe való vétele nélkül is, hiszik-e ezek az urak, hogy egy kommunista Spanyolország biztosabb, áldásosabb lenne, mint a nemzeti Spanyolország? Ha ez lenne a véleményük lelkük rajta és bocsássa meg nekik az Ur! De ne akarják balvéleményükkel félrevezetni általában a katolikusokat, akiknek kötelességük mindenütt felismerni a hibákat és tévedéseket, de nincs joguk ahhoz, hogy a kommunizmus bűneit letagadják!

Ha a harcmezőn akad egy-egy katona, akiből hiányzik a belátás és kímélet, fájdalmas dolog. Ha akad egy-egy parancsnok, aki a szenvedélyesség túlzásával túllépi hatáskörét és az emberiség határait, senki sem hagyhatja jóvá viselkedését. De amikor egy katolikus előadó, egy katolikus újság igazgatója, akik ha kifogásokat emelnek a falangisták ellen, nem mehetnek el vakon és süketen a vörösek évek hosszú során át felgyűlt bűnlajstroma mellett, egyszerűen és hidegen arra biztatják a katolikusokat, hogy szabadon rokonszenvezhetnek a jobb, vagy a baloldallal, az egyenesen elféltendő.

Ez az epizód kiemelkedik az események és viták köréből és a széleskörű felelősség kérdését veti fel... Az ilyen prédikációknak, amelyek fehérre szeretnék mosni az Egyház üldözött, meg kell szünniük.“

Ezt a cikket tehát a Vatikán felhivatalosa, az *Osservatore Romano*, közölte január hó 16-17-iki számában. Első oldalon, vezércikk gyanánt. Kinek szól? Nem zsidóknak, kommunistáknak, akik sohasem voltak illetékesek ebben a kérdésben. Egyébként sem tudnak felemelkedni arra az erkölcsi színvonalra, amelyen a kérdés eldől. Szól azoknak a nyugtalanoknak, különcöknek, akik katolikus részen elhúzódtak ezen kérdések területén. Egyébként minden magyarázat felesleges. (P. I.)

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a penzelözetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA“ könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK“ útján!

LEGSZEBB CSALADI EMLÉKKÖNYV!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félfévre 500, negyedévre 225, egy hóra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félfévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénzüri csekszámlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Január 24-ike történelmi jelentősége

Románia történelmében nagyjelentőségű ünnep január 24-ike. Ma nyolcvan éve, hogy egyesült a két román fejedelemség: Moldova és Munténia egyetlen uralkodó, Cuza Sándor vezetése alatt. Az egyesülést hosszas politikai előkészítés előzte meg, amelynek munkájából kitették részüket úgy a munténiai, mint a moldovai román nép akkori lelkes vezetői. Így Moldovában Vasile Alexandri, a kiváló költő, Mihail Cogalniceanu, valamint Costache Negri voltak az egyesülés ügyének zászlóvivői, míg Munténiában a Golestiek, Bräteniek és C. A. Rosetti álltak a mozgalom élén.

Hosszas dőlzatos munkájukat siker koronázta, 1859 január 5-én a moldovai nemzetgyűlés Cuza Sándor ezredet megválasztotta Moldovai uralkodójává. Munténiában is határtalan örömet okozott az, hogy hosszú időt óta ismét nemzeti uralkodó ül a testvérország trónján. Rövid néhány nap múlva, január 24-én már az egyesített nemzeti tanács ülésezett. Győzött az egyesülés eszméje és a két fejedelemség: Munténia és Moldova egy szívvel, egy lélekkel kiáltotta ki közös uralkodójává a fiatal Cuza Sándort. Megtört a nagyhatalmak ellenállása is ekkor a lelkesültségen és valamennyien elismerték az egyesülést.

Ezért nagy ennek a napnak a jelentősége a román történelemben és meghatódottan gondol minden román ezen a napon a fejedelemségek egyesülésének önfeláldozó harcosaira.

KEDDEN FEL KELL LOBOGÓZNI A HAZAKAT. A bihari csendőrlégió parancsnoksága, lovábbá a nagyváradi rendőrség felhívja a város és megye lakosságának figyelmét arra, hogy folyó hó 24-én, az egyesülés ünnepén, lobogózásként felhívják és kirakataikat, este 8-10 óráig pedig világítsák ki utcára nyíló ablakukat és az üzletek kirakatait. A vasárnapi munkaszünet értelmében munkaszünetet rendelnek el erre a napra, pékek és mészárosok délelőtt tíz óráig nyitva tarthatnak.

MAGYAR FELTALÁLÓ SIKERE LONDONBAN. Londonból jelentik: Pálvány István magyar feltaláló golyóálló repülőgép benzin-tartályt talált fel. A találmány iránt angol pénzügyi és repülőkörökben rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Egy cigarettavég tüzet okozott a szalontai városházán. Nagyszalontáról jelentik: Vasárnap kora reggel Boros János szalontai lakos, észrevette, hogy a városháza pinceablakán füst gomolyog ki. Ertesítette a tűzoltókat, akik a pince-tüzet hamar eloltották. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet egy eldobott cigarettavég okozta, a papírhulladékkal és deszkával tele városi pincében.

Tizenöt méteres mélységbe zuhant és halálra zúta magát egy munkás. Déva. Saját tud. A Zsilvölgy hatalmas villamos központján javítási munkálatokat végeztek. Téglás Gábor asztalos egy stabilnak és erősnek látszó deszkára lépett, amely azonban az ember súlya alatt kettétört s Téglás egy 15 méter mélységbe zuhant. A feje szétzúzódott. Az intelligens munkás ember halála mély részvényt keltett az egész Zsilvölgyben, mivel hat árva hagyott hátra. A súlyos szerencsétlenség ügyében a vizsgálat megindult.

Jaj! hogy fáj a válam!

Ha a húgysav túlságosan felhalmozódik a szervezetben, kristályokat képez, amelyek, szurják az ízületeket, és olyan súlyos fájdalmakat okoznak, hogy tönkreteszik az ember közérzetét, sőt súlyos háttással lehetnek magára a szívre is. A húgysav sohase szabad stagnáljon a szervezetben. Sajnos azonban az ülő-életmód, kimerültség, megerőltető munka mindmegannyi akadály a húgysav rendszeres kiválasztásának és eltávolításának, tehát egy komoly kezelést kell igénybe vennünk, hogy fejlődése arányában megszabadulhassunk a húgysavtól. Ezt nagyon egyszerű módon elérhetjük az Urodonal rendszeres használata által. Az Urodonalt — amióta csak létezik — hírneves orvosok rendelik és ajánlják, mert biztos és állandó hatása közismert. Szedjen minden nap egy kanálkával egy kevés vízben... ez egyszerű, kényelmes és feltétlenül hatásos.

URODONAL

megakadályozza a húgysav felhalmozódását

Kapható: gyógyszerészekben és drogériákban

MEGHALT MURÁTI LILI ÉDESAPJA. Budapestről jelentik: Muráti Frigyes ezredes, Muráti Lili, az ismert színésznő édesapja, 82 éves korában elhunyt.

Lapunk legközelebbi száma, a keddi hivatalos munkaszünet miatt, szerdán, a rendes időben jelenik meg.

A PÁRMAI HERCEG ÉS A SAVOYAI HERCEGNŐ ESKÜVŐJE. Rómából jelentik: Lajos Bourbon párizsi herceg és Mária Savoya hercegnő hátfői esküvőjét megelőzően szombaton este fogadóestet rendeztek, amelyen nem kevesebb, mint 3000 vendég vett részt. Az olasz és a külföldi vendégeken kívül a bolgár uralkodópár is résztvett a szombati fogadóesten. Az esküvőt egyébként, mint előre hírlik, káprázatos fényvel és pompával fogják megülni.

A katonai előképzősök főparancsnoka Szalontán vizsgálatot tartott. Nagyszalontáról jelentik: Vasárnap reggel Szalontára érkezett Bucarestből a katonai előképzősök főparancsnoka, aki reggel 9 órakor a sportpályán felülvizsgálta a katonai előképzősöket.

Amerikai milliomas házaspár — örökbe akarja fogadni Rádai Imrét. Budapestről jelentik: Rádai Imre, a Vigszínház tagja első jelentkezésekor formai hibák miatt nem jutott be az újjászervezett színikamarába és így amikor a lapok közölték a kamara tagjainak névsorát a Rádai neve nem szerepelt a névsorban. Rádai már többször játszott filmen is, így az amerikai közönség is jól ismeri nevét. A napokban az Északamerikai Egyesült Államok Indiana államának Haman nevű városából levelet hozott a posta Rádainak. A levélben Dudas János és neje milliomas konzervgyártulajdonosok azt az ajánlatot tették Rádainak, hogy ha nem volna ellenére ők örökbe fogadják. Néhány hónappal ezelőtt ugyanis itthon volt a kivándorolt magyar házaspár és látták játszani Rádait. Annára megtetszett nekik játéka, hogy most a kamarából való kimaradása esetében szeretnék örökbe fogadni. Azt is írják levelükben, hogy úgy sincs gyermekük és a „nagy fiú kedvéért” még filmen való szereplését is finanszíroznák. Hír szerint Rádai Imre elfogadja az ajánlatot és már a tavasszal ki is hajózik új hazájába.

Halálozás. Vidovits András volt bankigazgató és malomtulajdonos Végváron 44 éves korában elhunyt.

KABOS GYULA KIVÁNDOROLT AMERIKÁBA. Budapestről jelentik: Kabos Gyula a kiváló magyar színész eltávozott a magyar fővárosból. Kabos Amerikába utazott. Magával vitte néhány régi filmjét, ezeknek segítségével reméli, hogy el fog helyezkedni.

Zürichi zárlat. Párizs 11.68 háromnegyed, London 20.68, Newyork 442.50, Brüsszel 74.80, Milánó 23.28, Amsterdam 240, Berlin 177, Prága 15.16, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucureshti 340.

AZ ÓCEÁNON KÉNYSZERLESZÁLLÁST VÉGZETT EGY REPÜLŐGÉP, TIZ UTASAT MEGMENTETTÉK. Newyorkból jelentik: A Virginia állambeli Norfolk magasságában, Norfolk-tól körülbelül 4800 kilométerre A Cavalier utasszállító repülőgép kényszerleszállást végzett a nyílt tengeren. A repülő rádió és szikratávíró segítségével kért. Tíz hajó vette fel a segítséget kőri jelzéseket és valamennyien a szerencsétlenül járt repülő kutatására indultak. 12 órai kutatás után a Citi Of Boville nevű gőzös ráakadt a repülőgép tengeren uszkáló roncsaira. A roncsokba kapaszkodó 10 utast sikerült megmenteni. Három utas eltűnt. A nagy hidegben nem bírták tartani magukat és a felfedések szerint a tengerbe veszttek. A megmentett utasok között van egy házaspár, akik a napokban ünnepelték házasságuk negyvenéves fordulóját és ebből az alkalomból a Bermudákra akartak utazni. Az egyik utasnak elvult törve a karja, mégis sikerült szerencsésen megmenekülnie.

KOMMUNISTA PRÓBÁLKÓZÁS AZ AMERIKAI KATOLIKUSOK FÉLREVEZETÉSÉRE. A Vatikáni Rádió jelenti: A kommunista Spanyolország washingtoni követe felhívást intézett az északamerikai püspöki karhoz, amelyben meghívja őket a köztársasági Spanyolországba, annak a megállapítására, hogy náruk a vallásszabadság teljes és a katolicizmus semmiféle korlátozásban sem részesül. A püspöki kar felháborodással utasította vissza a washingtoni próbálkozást. A washingtoni érsek nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy ez az újabb durva próbálkozás csak a megszokott jele a fejesztett kapkodásnak. Egyébként a lerombolt templomok, felégetett kolostorok, legyilkolt papok, szerzetesek, seminaristák, világos ezrei mindennél világosabban beszélnek. Az amerikai püspöki karnak biztos írtésülése van arról, hogy Rosenberg, a Szovjet spanyolországi megbízottja minden napra kétszáz egyházi személy legyilkolását rendelte el. Tiltakoznak tehát minden, hasonló próbálkozás ellen.

ELVETEMÜLT FOSZTOGATÓK EGY BONCTANI INTÉZETBEN. Bucuressti. Saját tud. Szörnyű, amire képes lehet az emberi elvetemültség. A constantai törvényszéki bonctani intézetbe ismeretlen tettesek betörték és ellopták egy öreg kikötőmunkás hullájáról a cipőjét és a ruháját, az utolsó szálig, még a harisnyáját se hagyták rajta. A tettesnek nyoma sincs.

Prhala tábornok bejelentette, hogy visszalép a ruszin kormányban kapott miniszterségtől

Február 12-ikén lesznek a ruszinszki tartománygyűlési választások. — Chwalkovszki külügyminiszter hazaérkezett Berlinből, de márciusban ismét visszautazik

Prágából jelentik: Szombaton egyórás megbeszélés volt Volosin kárpátorosz miniszterelnök, Révai miniszter és Prhala tábornok között. Prhala kijelentette, hogy abban a hiszemben volt, hogy kinevezése az ottani kormány hozzájárulásával történt. Belátja azonban, hogy a jelenlegi körülmények között nem veheti át hivatalát és visszautazik Prágába.

Ujabb jelentések szerint Prhala tábornok Prágába érkezése után jelentést tett tárgyalásairól Beran miniszterelnöknek. A tábornok részt vesz a hétfői minisztertanácson, amelyen a cseh-szlovák állam népjóléti intézményeiről tárgyalnak.

Husztól jelentik: A ruszin kormány hivatalos lapjában kormányrendelet jelent meg, amelynek értelmében azonnali hatállyal felszólítanak minden politikai pártot. Egyedül a Nemzeti Egységpárt további működését engedik meg.

A ruszin tartománygyűlés február 12-iki választására is elrendelték, hogy éppen úgy, mint Szlovenszókban, itt is csak egyetlen listán lehet jelölni. A lista vezetője Volosin tartományi miniszterelnök.

Prágából jelentik: Chwalkovszki külügyminiszter vasárnap hazaérkezett Berlinből. Hitler kancellár szombaton fogadta a cseh államférfit. Jólátjékozott berlini körök szerint Chwalkovszki tudtul adták, hogy Németországban aggodalmak keltek a csehországi belpolitikában legutóbb ismét jelentkező németellenes áramlatok.

A „Narodnj Politika” című prágai lap szerint Chwalkovszki ezúttal nem sikerült még minden függő kérdésre nézve elintézetést hoznia Berlinből. Eppen azért március hónapban ismét visszautazik a német fővárosba.

Halálozás. Kiss Géza 86 éves városi nyugdíjas Nagyváradon Simeon Stefan-u. 44. szám alatt meghalt. Temetése tegnap délután volt. (Erdélyi „Concordia”.)

Légyvédelmi előadás Szalontán. Nagyszalontáról jelentik: Vasárnap délelőtt 12 órakor a Redutban légyvédelmi előadást tartott Cretu Nicolae százados, aki a különböző harcigázokat és azok hatását ismertette. Az előadáson igen sok érdeklődő jelent meg.

Erő, jókedv, trissesség, a jó hőzserzet egyik első kelleke az élénk vérkeringés. Munkahad, energia ömlik el a szervezetben, ha testét rendszeresen bedörzsöli Diana sóborszesszel.

Uj könyvelési osztályfőnök a tordai pénzügyigazgatóságnál. Torda. Saját tud. A pénzügyminiszter Pinte Vasile könyvelési osztályfőnököt a tordai pénzügyigazgatóságtól Gyulafehérvárra helyezte át s helyébe osztályfőnöknek Dezső Zoltánt nevezte ki.

INFLUENZA-JÁRVÁNY KOLOZSVÁRON. Saját tud. A városi főorvosi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint Kolozsváron influenza-járvány lépett fel. A város területéről eddig már több megbetegedést jelentettek. Az eddigi esetek azonban, szerencsére, könnyű lefolyásúknak mutatkoznak és nagyobb veszedelemről nincsen szó. Halálest az eddigi adatok alapján még nem fordult elő.

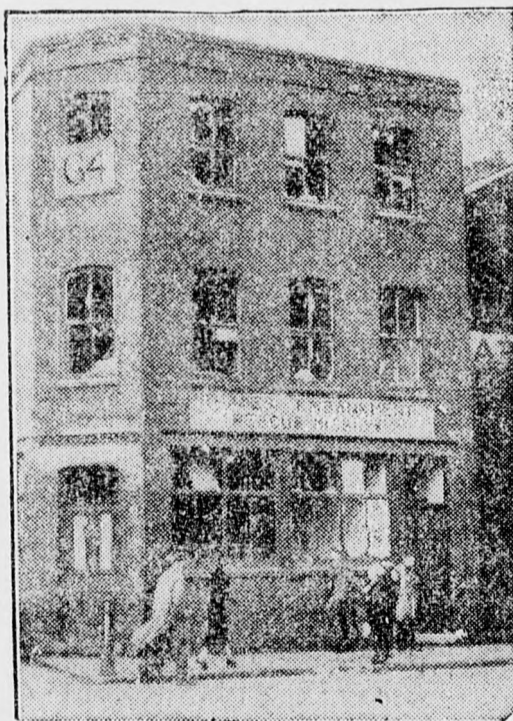
Harminc iskolás kantint állítanak fel Hunyad megyében. Dévai tudósítónk jelenti: A szegény iskolás gyermekek segélyezésére létesült bizottság Bengliu Constantin prefektus elnökleve alatt számbavette, hogy a különböző adakozások folytán 200.000 lei áll rendelkezésére. Elhatározták, hogy a megyében 30 kantint fognak felállítani, amelyekben a szegény iskolás gyermekek részére az iskolai tanítás ideje alatt negyedliter tejet és kenyert fognak kiosztani, azoknak a tanulóknak pedig, akik nagyobb távolságból jönnek az iskolába, ha arra rászorulnak, ingyen meleg ebédet fognak adni. A kantinokat a helyi bizottságok ellenőrzése mellett fogják létesíteni. Déva városa ezenkívül külön mozgalmat indított, amelynek gyűjtési eredménye 30.000 lei a város 10.000 leies adományával együtt. A tej és kenyér kiosztását már meg is kezdték. — 241 szegény gyermek részére.

Hadbírósi ítéletek. Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári katonai törvényszék katonakönyvecskéiknek láttatásának elmulasztása miatt egy-egy hónapi elzárásra ítélte Leondare Jenő, Balázs Dezső, Theinleitner György hadnagyokat; Freiberg Herman, Hermann Ottó, Mándy Zoltán, Scherer Sándor, Gács György, Osváth Flórián, Kucsizel Ferenc, Kamin Károly, Molnár Bálint biharmegyei illetőségű főhadnagyokat. A tárgyaláson a vádlottak egyike sem jelent meg, így az ítéletet távollétükben hozták.

Félmillió sikasztás gyanújával letartóztaták a galati telefonhivatal főnökét. Bucuresti. Saját tud. A rendőrség őrizetbe vette Alexandru Raducan ut, a galati telefonhivatal főnökét, aki a Telefonársaság feljelentése szerint félmillió lejt sikasztott.

Katonai jelentkezések Nagyváradon. Partalékos tisztek a következő sorrendben jelentkeznek: H betűsök január 25-én I betűsök január 26-án. J betűsök január 27-28-án. L betűsök január 30-án. K betűsök január 31-én és február 1-én. — Legénység állományban levő tartalékosok jelentkezése: Január 25-én az 1929. évfolyambeliek N-től Z-ig. Január 26-án az 1928. évfolyambeliek A-tól M-ig. Január 27-én az 1928. évfolyambeliek N-től Z-ig. Január 28-án az 1927. évfolyambeliek A-tól M-ig. Január hó 30-án az 1927. évfolyambeliek N-től Z-ig.

SIKIRÁNDULÁS UTÁN SÜLYOS BAL-ESET ÉRT EGY SPORTEMBERTE. Déva. Saját tud. Loran Emil vulkáni fiatalember a napokban sikiránduláson volt, amely nagyszerűen sikerült s abból vígan hazafelé tartott. Utközben egy magaslaton kellett lejönnie, ahol megcsúszott s olyan erővel ütődött neki az egyik kerítésnek, hogy a lába eltört. Beszállították a vulkáni kórházba.

Titokzatos robbanások Angliában

Több ízben is részletesen beszámoltunk az Angliában történt titokzatos robbanásokról. Mint ismeretes, csaknem egy időben történtek a robbanások Londonban, Manchesterben és Belfastban. Ez a kép a londoni robbanás színhelyén készült.

„Könyörgöm a jószívű emberekhez”

A legsötétebb nyomor tanyáján, a váradi Wasserstrom telepen

rongyok között, betegen fekszik egy öreg asszony

„Könyörgöm a jószívű Hölgyekhez és Urakhoz: Egy 56 éves beteg asszony, aki kislányával nyomorog segítséget kér. Ruhát, pénzt, vagy bármit elfogad: özvegy Moldoványi Antalné, Wasserstrom-telep 2”.

Ezt a párosos papírcédulát találtam reggel a szerkesztőség asztalán. Pillanatig elgondolkozom fölötte. Most írni kellene tíz-tizenöt megható sort a „jószívű emberekhez”, — hogy azután ennek eredményeképp mezmozduljon a „város szíve”. És ezzel a tíz-tizenöt sorral, meg azzal a kis összeggel, ami özvegy Moldoványi Antalné részére befolyik, el is lenne intézve ez az egész újabb szegény-ügy.

De hátha nem is él olyan megrendítő körülmények közt ez a Moldoványiné? Mert — sajnos — vannak olyanok is, akik megtevesztik a „jószívű embereket”. Bár sokkal nagyobb azoknak a száma, akik nem kérnek, holott rá vannak utalva a közjótékonyásra. De éppen ezért, mert olyan sok szemérmes szegény van kár lenne, ha méltatlan kezébe kerülne a pénz, vagy „természetbeni” könyöradomány. Az újságírói lelkiismeret azt diktálja: néztek utána mi rejlik a kis cédula mögött? „Munka után” tehát, kezemben a fehér papírcédulával felkapok az „F” kocsira. A villamos szinte tavaszias napsütésben csilingel a Wasserstrom telep felé...

— Mintha március vége felé járnánk jegyzi meg az egyik utas.

— Az ám, csak aztán majd ára ne legyen! — vágja rá a szomszédja — s ezzel, — miután itt a végállomás, — be is fejeződik az enyhe napok beállta óta, immár vagy százegyedszer hallott eszmecsere.

A végállomástól 5 percnnyire néhány kubikos útba igazít.

Moldoványiné, hogyne, ismerem, — válaszol az egyik munkás, azzal a büszkeséggel, amely minden embert eltölt, ha véletlenül tud valamit. Az urának cséplőgépe volt...

— Amióta azonban az ura meghalt őt cséplő a sors — szellemeskedik a másik kubikos, — aztán tovább dagasztja a sarat.

A közeli kanyarulatnál néhány munkás jön szembe a mezők felől. Csizmájuk, cipőjük a karjukon lóg. Szép az idő, nem lehet felfázni, a talpalás meg jó summába kerül...

Kezdődik a házior, ahol özvegy Moldoványi Antalné kereshető. A kis cédula Nojorodului utca 2-öt jelez. A nincstelen öregasszonynak tehát mindjárt a legelső házban kell laknia. A kerítés körül néhány asszonyság tereferél.

— Moldoványiné? Hogyne, ismerik. Ott lakik az udvar sarka felé, az a kis pajtaszerű szoba az övé.

Tenyérnyi ablak, alacsony ajtó. Kezembe akad a kilincs: egy falbaszurt szeg. És aztán elem táruul özvegy Moldoványi Antalné otthona.

Ejnye, de ismerős? Honnan is? Ja igen. Gorkij színművéből. A színmű címe, — ha lenne, aki nem sejtene: — Éjjeli menedékhely. És ennél a könyvcimnél felesleges is talán még többet mondani. Legfeljebb álljon itt pár sor, pár személyi adat, amihez aztán hozzáképzeltető minden egyéb, ami szánandó és döbbenetes.

Özvegy Moldoványi Antalné, nyolc éve agyban fekszik. Idegbeteg. Időnkint minden tagja megrándul, mintha dróton rángatnák. Kislánya nem mozdulhat el egy percre sem mellőle: alandóan vigyázni kell...

— Akkor hát ki keres?

Az egyik szomszéd vállat von. A másik azt állítja, hogy a környékbeli lakók juttatnak számára néhány falatot.

— És a lakás? Ezt a kis „izé...” mondjuk szobát ki fizeti és mennyit fizet érte?

— Száz lejt havonta.

— Honnan?

Ujabb vállrándítás...

Hát ez, ez a pár sor, no meg az a bizonyos Gorkij színmű áll, jobban mondva feketül a tenyérnyi fehér cédula mögött, amelynek tartalmát az újságíró most már tiszta lelkiismerettel figyelmébe ajánlhatja, a „jószívű embereknek”, abban a reményben, hogy... „megmozdul a város szíve”.

Horváth Imre

KÖZGAZDASÁG

Helyzetjelentés a gabonafrontról

Százezer vagón búza-feleslegünk vár kiszállításra

— Argentína ötmillió tonnát dob a piacra a közeljövőben —

Bucurestiből jelentik: A legutóbbi napokban emelkedett a búza ára a belföldi piacon. Constantában 38 ezer leit fizetnek a 71 kg-os búza vagonjáért. Kedvezően járult az áralakuláshoz a dunai hajózás megindulása. Félhivatalos becslés szerint körülbelül 100 ezer vagon búzafeleslegünk van. A külföldi piac, bár komoly ajánlatokkal jön kissé mégis óvatos a vásárlásokkal, mert a most aratott argentinai búza még nem jött ki a piacra, pedig a jelentések szerint kitűnő termésük volt s nem kevesebb mint 5 millió tonna eladó búzájuk lesz az argentinaiaknak. Kisebb rakományok már érkeznek is a kikötőkbe.

Előreláthatólag nagy harc lesz a búzapiacra mégpedig a minőségek harca. Szerecsére a román búza minőségileg is állja a versenyt és szakkörök véleménye szerint a román búzáknak mértékadó szerepe lesz ebben a versenyben.

EGYRE JOBBAN KERESIK A TENGERIT.

Itt is Argentína a legkomolyabb versenytárs. Eddig tartózkodott a nagyobb tételű eladásoktól, ami annak tulajdonítható, hogy nem kielégítő a termésük. Elanyira nem, hogy a tengeri ára meghaladja a búzáét. Pedig nagyon keresik más országokban is a tengerit. Sajnos a multévi gyenge termés miatt nekünk sem sok a szállításra való felesleg.

AZ ŐSZI VETÉSEK NÁLUNK ÉS KÜLFÖLDÖN.

Mint már megírtuk nálunk az őszi vetések állapota jó eredményekkel kecsegtet a jövőre. A hó a néhány napos enyhe idő ellenére majdnem mindenütt megmaradt és nincsenek a vetések kitéve a fagy veszélyének. Az őszi búzával bevetett területek nagysága is kielégítő. Sőt nagyobb mint az összes előző években.

A külföldi gabonatermelő államokból érke-

zett jelentések szerint az Egyesült Államok területén Kansasban, Oklahomában és Texasban szárazság, jégverés azonkívül a száraz porfelhős viharok nagyon sok kárt okoztak a vetéseken. A szokatlanul magas hőmérséklet is aggodalomra ad okot az ottani gazdatermelők körében.

Európai Oroszországban a száraz, szeles időjárás nyugaton különösen Rostov tartományban pusztított. Az Északi Tenger vidékén bőséges csapadék hullott az őszi vetésekre. Keleten és az Ural vidékén a fagy okozott már is felecsülhetetlen károkat.

Olaszországban az aggasztó szárazságot bőséges esők váltották fel. A termési kilátások itt különösen az északi vidékeken javultak. — Német és Franciaországban ugyancsak az ilyenkor szokatlan meleg ad okot aggodalomra.

A HÁBORÚTÓL VALÓ RETTEGÉS NYUGTALANÍTTJA A PIACOT.

A világsajtóban az utóbbi hetekben nagyon sokat foglalkoznak a búza problémájával. A bucuresti „Argus” cikkirójának megállapítása szerint az import kérdése ma már inkább politikai mint gazdasági kérdés. Már ezen a téren is a demokratikus totális államok közötti harc az irányadó tényező. A háborútól való állandó rettegés is nagyban nyugtalanítja a piacot. A cikkírő szerint ennek a helyzetnek két megoldása van:

1. A termelő államok csökkentik vetésterületüket egészen addig amíg az importáló államokat jobb belátásra és gabonapolitikájuk megváltoztatására bírják.

2. A bortermelő államoknak a belföldi fogyasztást kell növelniük, ipari célokra kell felhasználni a gabonát és csak olyan országnak szállítani, ahol a lakosságnak csakugyan nincs megfelelő tápláléka.

Péntekről szerdára teszik át Szigeten a hetivásárt. Máramarosziget. Saját tud. A város területén már évtizedek óta pénteken tartották a hetivásárokat. A városvezetőség legutóbbi ülésén most javaslat hangzott el arra vonatkozóan, hogy péntekről, szerdára tegyék át a hetivásárt. A vásári nap megváltoztatása ügyében végleges határozat még nem történt.

A kereskedősegédeknek fizetett jutalék tisztviselői fizetésnek számít. Kolozsvár. Saját tud. A detail üzletekben dolgozó elárúsító segédek több szakmában jutalékot kapnak. — fix fizetésükön felül, — az általuk végzett eladások után. Főbb repülőalap-ellenőr ezeket a kifizetéseket alkalmi jutalékoknak tekintette, s minthogy nem voltak annak megfelelően illetékezzve kihágási jegyzőkönyveket vettek fel. Ez ellen az érdekelte kereskedők fellebbezéssel éltek és a fellebbezés során bemutatták, hogy az egyenes adótörvény 18. paragrafusa alapján a központi adóügyi bizottság évekként elzárta az illetékes döntést hozott, hogy a kereskedő segédek forgalmi jutalékja tisztviselői fizetésnek tekintendő és ilyen alapon adozandók. A repülőalap központja elfogadta az érvelést és utasította az ellenőrző közeget, hogy az ilyen ügyekben több jegyzőkönyvet ne vegyenek fel.

Heszke Béla:
Brüsszei délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült román portréja és 24 szívmesésen érdekes elemény karcolatot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művekatolikus olvasókörzönség asztaláról.

Ára: 40 lei.

A kiskereskedők és kisiparosok könyvvezetési kötelezettsége

Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara közleményt adott ki, amelyben az érdekeltek tudomására hozza, hogy a kiskereskedők és kisiparosok részére a könyvvezetési kötelezettség betartása a nemzeti repülőalap részéről adott türelmi határidő három hónap. Az összes olyan kihágási jegyzőkönyvek tehát, amelyeket a nemzeti repülőalap ellenőrei az 1938. november 21. előtt vettek fel azért, mert az ellenőrzés során a kiskereskedők vagy kisiparosok könyvvezetését nem találták az időpont tekintetében rendben, érvénytelenek, de csak abban az esetben, ha a jegyzőkönyvek alapján az illető kisiparos és kiskereskedő ellen nem alkalmazták a büntető rendelkezéseket.

Hogyan kell kitölteni a házadó-vallomásokot?

Már tájékoztattuk a háztulajdonosokat, hogy a házadó vallomásokot óvatosságból a folyó hó végéig be kell nyújtani.

A házadó vallomásban fel kell tüntetni a tulajdonos, a tulajdonos társak és hasznélvezők neveit, foglalkozását, a tulajdonjog arány-megosztását, az ingatlan fekvését, a bérletők neveit, ezek foglalkozását, a fizetett évi alaptereket, a bérleti szerződések iktatói számát és azt, hogy a bérletők által elfoglalt lakások hány szobából állanak?

Ha mindezek az adatok az erre a célra készített és a háztulajdonosok rendelkezésére álló vallomási ívbe be nem írhatók, akkor csatolni kell a vallomási ívhez egy külön iratot, amelyben mindezeket az adatokat felsorolják. Legalkalmasabb erre a célra az eddig is használt bérleti deklarációk kitöltése és becsatolása.

Ha a tulajdonos, vagy a tulajdonosok valamelyike külföldi és az évből több mint 6 hónapot külföldön töltött, ezt a körülményt is be kell írni.

Meg kell említeni a vallomásban, hogy van-e a tulajdonosnak adómérséklésre igénye jelzőleg hitel terhek, vagy pedig család terhek címén. Ha a tulajdonos nem lakik a házban, akkor fel kell tüntetni a lakás pontos címét. Fel kell tüntetni az üres házhely termértékét. Ha a tulajdonosnak több háza van, minden egyes házról külön vallomást kell beadni. Az adómentes házak tulajdonosai szintén tartoznak vallomási ívet benyújtani. Az adóvallomási íveket 8 lei kincstári és 1 lei repülőbéllyeggel kell ellátni. Az adóvallomásokot 2 példányban kell kiállítani és a bélyegzetlen példányt az iktató számmal ellátva kell megőrizni.

Ez évben nem kell személyzeti listát betérjeszteni a pénzügyigazgatósághoz

A nagyváradi pénzügyigazgatóság személyzeti ügyosztályának főnöke a következő nyilatkozatot tette:

Egyes lapok egy tévesen értelmezett és rögebben kelt miniszteri rendelet alapján azt a hírt közölték, hogy minden cégnek és vállalatnak január 31-ig személyzeti listát kell készíteni és ezt a kimutatást a pénzügyigazgatósághoz betérjeszteni. Tekintettel arra, hogy egy később kelt miniszteri rendelet mentesíti a cégeket és vállalatokat 1939. évre a személyzeti listák benyújtása alól, hivatalosan közöljük, hogy az idén a pénzügyigazgatósághoz nem szükséges benyújtani ezeket a személyzeti listákat.

A pénzügyigazgatóság személyzeti főnökének ez a hivatalos közleménye bizonyára nagy megelégedést és megnyugvást fog kelteni az érdekelte vállalatok körében.

Szükségesnek tartjuk azonban ezen a helyen megjegyezni azt is, hogy a személyzeti listák be nem nyújtására vonatkozó miniszteri rendelet csakis a pénzügyigazgatóságokra vonatkozik, tehát a többi rendelkezések továbbra is érvényben vannak és így be kell nyújtani a személyzeti listákat a kolozsvári iparfelügyelőséghez.

Országos vásár Tordán. Saját tud. A legközelebbi országos vásár Tordán február 3-án és 4-én lesz. Harmadikán tartják meg az állatvásárt, szombaton pedig a kirakóvásárt. Az állatfelhajtás korlátozva nincs.

Apróhirdetések

Adós-vétel
szavanként 3 lei

Kisbirtokot
20-30 holdat megvételre keres ügyfelem. Dr. Rednik ügyvéd, Oradea Printul Mircea 2. sz. Bazar-épület.

Szmoking,
alig használt, magas, vékony alakra eladó. Nagyvárad, Str. Paraului I. Károly király és Vlahuta-utca összekötő utcája.

Allást nyec
szavanként 2 lei.

Német
gép- és gyorsírónót azonnalra keresünk. — Ajánlatokat német nyelven fizetés megjelöléssel a kiadóba „Perfekt” jellegre kérünk.

Keresek
középkorú főzni tudó mindeneset. Nagyvárad, Str. Oltenia 26., d. u. 2-4 óra között.

Kántori
teendők ellátására képes, templomi énekkart vezetőni tudó megbízható egyént keres — oklevél nélkül is — vidéki katolikus egyházközség, forgalmas helyen. Havi fizetése egyezeröttszáz lei és némi stóla. Kezdek zenetanítástól tisztességes mellékjövedelem lehetséges. — Ajánlatokat „Kántor” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Német
gép- és gyorsírónót azonnalra keresünk. Ajánlatokat német nyelven, fizetés megjelöléssel a kiadóba. „Perfekt” jellegre kérünk.

Lakás
szavanként 3 lei

Kiadó
különbejárta butorozott szoba, fürdőszobával, egy vagy két személynek, esetleg ellátással is. Nagyvárad, Averescu-u. No. 37.

LEGUJABB

Az erdélyi és királyhágómelléki református egyházkerületek lelkészei csatlakoztak a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalához

Vásárhelyi János erdélyi református püspök a múlt héten folytatott bucaresti tárgyalásai során bejelentette, hogy a január 17-iki megegyezés értelmében az erdélyi református egyházkerület lelkészei és többi tisztviselői testületileg mind belépnek a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába.

Nagyváradon is Sulyok István református püspök és dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok vezetése alatt a nagyváradai reformá-

tus lelkészek és egyházi hivatalnokok hétfőn délelőtt megjelentek a polgármesteri hivatalban és bejelentették, hogy belépnek az Arcvonalba. Együttal azt a kívánalmukat is kifejezték, hogy az Arcvonal magyar alosztályába igénylik bejegyzésüket. Sulyok István püspök körlevélben hívta föl a kerület összes lelkészeit, hogy hasonló módon jelentkezzenek az Arcvonalba való fölvetélre.

A nemzetiek elfoglalták Manrészát, Barcelona északi szomszédvárosát

A köztársasági kormány a francia határ közelébe teszi át székhelyét. Delvayo köztársasági külügyminiszter vasárnap óta Párizsban tartózkodik

Párizsból jelentik: Az itteni lapok jelentése szerint a nemzetiek vasárnap elfoglalták Maurizát. Ez a város Barcelonától északnyugatra fekszik 50 kilométernyi távolságban.

A párizsi lapok is megerősítik, hogy a nemzeti csapatok előőrsei már 25 kilométernyire megközelítették Barcelonát.

Pestiguanból jelentik: A vörös kormány elhatározza, hogy székhelyét Geronia városába helyezi át. A város ugyanis a Pireneusok lábánál, a francia határ közelében fekszik. Ugyancsak ettől a várostól nem messze van a Castellon de Bercad nevű régi vár is, amelybe már megkezdtek a vörös kormány állam-

kincseinek összehordását. A spanyol jegybank még meglévő aranykészletét is ideszállították. A régi várkastély 20 kilométerre van a francia határtól.

Párizsban nagy az izgalom a nemzetiek előnyomulása miatt. Az angol lapok és az angol közvélemény nyugodtan tárgyalja az eseményeket.

Fokozza a párizsiak izalmát az is, hogy Del-Vajo, a köztársasági külügyminisztere, vasárnap óta Párizsban tartózkodik. Az angol lapok véleménye szerint a hét végére bevonulnak a nemzetiek Barcelonába.

Jugoszláv kitüntetés Cianogrófolasz külügyminiszter részére

Az olasz, francia és angol sajtó méltatja az olasz-jugoszláv találkozó eredményeit

Belgrádból jelentik: Pál kormányzóherceg az elsőosztályú Sasrend érdemjelét adományozta Ciano külügyminiszternek.

Rómából jelentik: Gajda főszerkesztő a Vose d'Italia című lapban cikket írt Ciano jugoszláv látogatásáról. Megállapítja a cikkben, hogy a látogatás kézenfekvő bizonyítéka Jugoszlávia és Olaszország együttműködésének, mely immár egész Európa szempontjából fontos tényező. Ez az együttműködés jelentős kihatással van az általános európai helyzetre és a dunavölgyi államok közeledésére; egyuttal nagyfontosságú gazdasági kapcsolatok létesítése is fog lenni.

Párizsból jelentik: A francia sajtó megállapítja, hogy Róma és Belgrád között nem jött létre semmiféle új egyezmény. A megbeszéléseken a Magyarország és Jugoszlávia közötti kapcsolat kimélyítéséről is szó volt, de ebben a kérdésben nem döntöttek véglegesen.

Azt is tudni vélik a francia lapok, hogy Ciano és Stojadinovics nem csupán Belgrád és Budapest, hanem Románia és Magyarország jószomszédi viszonya felől is sokat tárgyalt.

Abban kétségtelenül megegyeztek, hogy Jugoszlávia támogatja a Földközi-tengeren a status quo fenntartását, még erőfeszítések árán is.

JUGOSZLÁV-MAGYAR KÖZVETLEN TÁRGYALÁSOK KÖVETKEZNEK

Londonból jelentik: A Daily Telegraph tudósítója közli, hogy gróf Ciano olasz külügyminiszter és Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök megegyezett a magyar-jugoszláv megbékélés formájában. A közeljövőben nagyobb gazdasági konferenciára ülnek össze a két ország képviselői. A két államférfi közötti megbeszélésen szóba került Magyarország és Románia közötti közeledés ügye is. A lap úgy tudja, hogy a jövő héten egy magasállású magyar államférfi Belgrádba utazik a magyar-jugoszláv megújuló barátság előfeltételeinek és módozatainak megbeszélésére.

ROMÁN-MAGYAR SZOMSZÉDI JÓVISZONYY KIEPÍTÉSE

Párizsból jelentik: A „Temps” szerint Ciano utjának a következő eredményei vannak:

1. Esetleges megnemtámadási szerződés Ma-

gyarország és Jugoszlávia között. Törekedni fognak a két ország kereskedelmi szerződéseinek megújítására. Csáky a közeljövőben Jugoszláviába utazik.

2. Románia és Magyarország kibékítésének közelebbrehozására határozott eredményt értek el.

3. A Kisantant és a Balkánszövetség a tengelyhatalmak felé tájékozódik.

4. Végül gazdasági téren is jelentősek a tárgyalások eredményei.

A győztes búzacsata Olaszországban

Rómából jelentik: Mussolini nagy tömeg jelenlétében osztotta ki a gabonacsata 166 győztesének díját az Argentine színházban. Mussolini személyesen adta át a pályadíjakat. A díjkiosztás alkalmával tartott beszédében elmondta, hogy Olaszországnak az 1938-ik évben 81 millió métermázsa gabonája termelt, tehát 8 millió métermázssal több, mint ami volt a termésátlag az 1932—37-ik években.

Beszéde további részében a Duce utalt azokra a külföldi híresztelésekre, amelyek a fasiszta Olaszországban levő éhínségről szólnak.

— Pedig — mondotta a Duce, — ha felolvassam azokat a gazdasági adatokat és írásokat, amelyek gazdaságunkat ismertetik, akkor olyan erős lenne hangom, hogy megreznének és betörnének a távoli országok ablakai, még ha az Alpok közben is vannak.

A belső és külső politika mozgalmi Magyarországon

Imrédy miniszterelnök útja a Felvidéken. A nyilasok újabb csoportosulása. Henderson angol képviselő Bethlen István grófnál

Munkácsról jelentik: Imrédy Béla magyar miniszterelnök Kunder kereskedelem és iparügyi miniszter kíséretében vasárnap látogatást tett Munkácsra és Beregszászon. A miniszterelnököt nagy lelkesedéssel fogadta a lakosság. Munkácsra Imrédy miniszterelnök megtekintette azokat a helyeket, ahol a legutóbbi cseh támadások nyomai látszanak. Azután meglátogatta a kórházban a támadás visszaverésekor megsebesült katonákat.

Délután Ungvárra látogatott el a magyar miniszterelnök. Itt is nagy lelkesedéssel fogadták. Ungvárról visszautazott Budapestre a magyar kormányelnök és kísérete.

Budapestről jelentik: A Nemzeti Front nevű nyilas alakulat, amelynek Salló János volt a vezetője, belovadt a Hubayék ugynevezett Hungárist nyilas csoportjába. A hungáristák lapja, a Virradat hétfőn már Salló János szerkesztésében és a címloldalán mindkét párt nyilaskeresztjével jelent meg.

Budapestről jelentik: Arthur Henderson, angol képviselő budapesti tartózkodása során meglátogatta Bethlen Istvánt passaréti villájában. Az egyik pesti lap munkatársának sikerült nyilatkozatra bírnia Hendersont. Az angol államférfi rendkívüli óvatosan nyilatkozott.

— Szükségesnek láttam a dunavölgyi helyzetet személyes tapasztalatokkal és tanulmányozással közelebbről megismerni. A dunavölgyi államok egészen a legújabb változásokig gazdasági egységet képeztek és gazdaságilag mindig egyek voltak az utaik.

— Hézagmentes szoroson kell egymás mellett élniök, sohasem szabad rést hagyniok — folytatta nyilatkozatát Henderson. A helyzetet itt úgy politikailag, mint gazdaságilag meg kell oldani. A megoldásnak azonban nem szabad senki ellen sem irányulnia.

— Még lehetetlen tudni, hogy a jövőben milyen lesz az ittlévő államok kapcsolata. Egy azonban bizonyos. Magyarország függetlenségének megőrzése egész Európa érdeke.

— A háború nem hozhat megoldást, — folytatta az angol képviselő. Azonban Angliának mégis fegyverkeznie kell, mert az erőszak alkalmazását nemzetközi kötelessége megszüntetni. Örömmel várom azt a pillanatot, amikor az őrült fegyverkezési verseny megszűnik, — fejezte be nyilatkozatát Henderson.